Website: dailysukaarkarachi.com

سائينس سدائين ڪرين مٿي سنڌ سُڪار (شاھ)

ABC CERTIFIED

رجسٽرڊ نمبر SS-1245

DAILY SUKAAR KARACHI

روزاني سُڪار ڪراچي

چيف ايڊيٽر: شفيق احمد پيرزادو

جلد (20) | سومر 19 مئي 2025ع بمطابق 21 ذوالقعد 1446 هجري (شمارو نمبر 71) قيمت 10 رپيا

پگهاردار طبقي تي ٽيڪس گهٽائڻ تي آءِ ايم ايف جو اعتراض، 700 ارب جا ٽيڪس لڳندا، ڳالهيون اڄ کان شروع

2 جون تي پارليامينٽ ۾ 2025_26 جي بجيٽ جي اعلان سان گڏ حڪومت آءِ ايم ايف کان پگهاردار طبقي، تمباڪو ۽ مشروبات جي شعبي لاءِ ٽيڪسن ۾ سڌارن جي درخواست ڪئي

جيڪڏهن 0.2 ملين کان 0.4 ملين رپين ماهوار آمدني رکندڙ وچولي طبقي لاءِ ٽيڪس جي شرح گهٽ ڪئي وڃي ٿي ته ان صورت ۾ امڪاني وڃندڙ آمدني بابت پڇا ڳاڇا ٿي: آءِ ايم ايف جو موقف

پاڪستان ۽ آءِ ايم ايف جي بجيٽ تي پاليسي سطح جون ڳالهيون سياڻي کان شروع ٿينديون، پاڪستان ۽ آءِ ايم ايف جي وچ ۾ پاليسي ڳالهيون 23 مئي تائين جاري رهنديون

هن سال پاڪستان جي موجوده آمدني لڳ ڀڳ 17.8 ٽريلين رپيا آهي، آءِ ايم ايف غير ترقياتي خرچن ڪي گهٽائڻ لاءِ سخت ڪنٽرول چاهي ٿو

پاڪستان کي ايندڙ مالي سال ۾ تقريبن 19 ارب ڊالر جو قرض واپس ڪرڻو آهي، آءِ ايم ايف انهن قرضن جي پائيدار ادائيگي تي زور ڏئي رهيو آهي

ايندڙ مالي سال لاءِ ملڪيت جي خريداري ۽ وڪري تي فيڊرل ايڪسائيز ڊيوٽي ختم ڪرڻ تي ڳالهيون ٿينديون، پاڪستان آءِ ايم ايف وٽ سپر ٽيڪس ختم ڪرڻ جي تجويز ڪٽي رهيو آهي، ايف بي آر ذريعا

اسلام آباد (بيورو رپورٽ/ م د) پاڪستان ۽ عالمي مالياتي فنڊ (آءِ ايم ايف) 700 ارب رپين جا وڌيڪ ٽيڪس گڏ ڪرڻ لاءِ مختلف قدمن تي غور شروع ڪيو آهي، پاڪستان ۽ آءِ ايم ايف ايندڙ مالي سال 2025_26 جي بجيٽ ۾ اضافي 700 ارب رپيا حاصل ڪرڻ لاءِ ٽيڪس ۽ ان جي لاڳو ٿيڻ وارن قدمن تي ويچار ڪري رهيا آهن، 2 جون تي پارليامينٽ /ڏسو صفحو 2 بقايا 04

اسلام آباد: وزيراعظم شهباز شريف آءِ ايم ايف وفد سان ملاقات ڪندي

ڊونلڊ ٽرمپ چونڊن ۾ حمايت نه ڪرڻ تي ٽيلر سوئفٽ کي ڀيهر نشاني تي وٺي ڇڏيو، ٽٺول

واشنگٽن (م د) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ /ڏسو صفحو 2 بقايا 02

ڀارت جو سيٽلائيٽ مشن لانچنگ جي ٽئين مرحلي ۾ ٽيڪنيڪي خرابي سبب ناڪام

نئين دهلي (م د) ڀارت جو سيٽلائيٽ مشن /ڏسو صفحو 2 بقايا 03

دهشتگردن جو سربراهه ڀارت وساري ويٺو ته پاڪستاني فوج ۽ قوم ڪڏهن نٿا جهڪي سگهن: ڊي جي آءِ ايس پي آر

پاڪ_ڀارت ڇڪتاڻ کي سمجهڻ لاءِ ان جو پس منظر ڄاڻڻ انتهائي ضروري آهي، ڀارت هن خطي، خاص طور تي پاڪستان ۾ دهشتگردي جو اصل سرپرست آهي: ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف

ڀارت حقيقتن کي لڪائڻ لاءِ ڪوڙن بيانن جي پٺيان لڪي رهيو آهي، پهلگام واقعي جي ڪجھ منٽن کانپوءِ ڀارتي ميڊيا پاڪستان تي الزام لڳائڻ شروع ڪري ڇڏيا

ڀارتي پرڏيهي وزارت جي ترجمان ٻن ڏينهن کانپوءِ پاڻ تسليم ڪيو ته جاچ اڃا جاري آهي، جاچ ۽ شاهدن کان سواءِ الزام لڳائڻ ڪهڙي سمجهداري آهي؟

پاڪستان چيو ته جيڪڏهن ثبوت آهن ته اهي ڪنهن ٽئين ڌر، اداري حوالي ڪيو، اسان سهڪار لاءِ تيار آهيون پر ڀارت ان منطقي آڇ کي رد ڪري ڇڏيو، ڀارت هڪ طرفو ميزائل فائر ڪيا

پاڪ فوج تي ملڪ جي خودمختياري ۽ سرحدن جي حفاظت جي مقدس ذميواري آهي، جيڪا اسان پوري ڪئي ۽ هر قيمت تي ڪندا رهنداسين، پاڪستان ڀارت کي ترت، سخت ۽ اثرائتو جواب ڏنو

اسان ذميواري ۽ احتياط سان رڳو فوجي هدفن کي نشانو بڻايو، ڀارت جي بچاءَ واري وزارت جي ترجمان پاڻ جنگبندي جي اپيل ڪئي: پرڏيهي خبررساني اداري سان ڳالهائيندي

راولپنڊي (م د) پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو آهي ته ڀارت هن خطي، خاص طور تي پاڪستان ۾ دهشتگردي جي سرپرستي ڪري رهيو آهي. پرڏيهي خبررساني اداري سان ڳالهائيندي ڊي جي آءِ ايس پي آر ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو ته پاڪ_ڀارت ڇڪتاڻ کي سمجهڻ لاءِ ان جو پس منظر ڄاڻڻ انتهائي ضروري آهي، ڀارت هن /ڏسو صفحو 2 بقايا 01

سمورا هدف حاصل ڪنداسين: اسرائيل غزا ۾ نئين آپريشن تحت حملا شروع

تازا حملا هڪ شروعاتي مرحلي جو حصو آهن، مقصد جنگ جا سمورا هدف حاصل ڪرڻ آهي

حملا غزا پٽي ۾ جنگ وڌائڻ جو حصو آهن، مقصد مغوين جي آزادي ۽ حماس جي شڪست قرار

ان کان علاوه جنگ جا سمورا هدف حاصل ڪيا ويندا، جمعي تي غزا تي اسرائيلي حملن ۾ 100 ڄڻا شهيد ٿي ويا آهن

تل ابيب (م د) اسرائيلي فوج چيو آهي ته فلسطيني علائقي غزا تي وڏي پيماني تي حملا شروع ڪري ڇڏيا آهن، ڇنڇر تي اسرائيلي فوج ٻڌايو ته تازا حملا هڪ شروعاتي مرحلي جو حصو آهن، جنهن جو مقصد جنگ جا سمورا هدف حاصل ڪرڻ آهي. اسرائيلي فوج ٽيلي گرام تي عربي ٻولي ۾ هڪ بيان ۾ چيو ته هي حملا غزا /ڏسو صفحو 2 بقايا 10

وزيراعظم شهباز شريف اڄ ڪراچي ايندو، بحريا جي جوانن سان ملاقات ڪندو

وزيراعظم شهباز آپريشن بنيان مرصوص ۾ ڪردار ادا ڪندڙ بحريا جي جوانن ۽ آفيسرن سان ملاقات ڪندو

پاڪ بحريا جو سربراهه ايڊمرل نويد اشرف وزيراعظم جي آجيان ڪندو، گورنر ۽ وڏي وزير پڻ ساڻس ملندا

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) وزيراعظم شهباز شريف سياڻي ڪراچي جو دورو ڪندو، ذريعن موجب وزيراعظم شهباز شريف /ڏسو صفحو 2 بقايا 07

راولپنڊي: ڊي جي آءِ ايس پي آر احمد شريف چوڌري ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

غزه ۾ اسرائيلي جارحيت جاري، شهيد فلسطينين جو انگ 1 سئو 25 تي ويو

موجب غزه جي سيف زون ۾ المواسي ڪئمپ تي اسرائيلي حملي ۾ 36 فلسطيني شهيد ٿي ويا

غزه تي تازين اسرائيلي حملن ۾ ٽي وڌيڪ صحافي پڻ شهيد ٿيا: عالمي ميڊيا

7 آڪٽوبر 2023 کان وٺي غزه ۾ اسرائيلي جارحيت ۾ 230 کان وڌيڪ صحافي شهيد ٿي چڪا

غزه (م د) صبح کان غزه تي جاري اسرائيلي حملن ۾ مارجي ويل فلسطينين جو انگ 125 تائين پهچي ويو آهي، عرب ميڊيا جي رپورٽن موجب غزه جي سيف زون ۾ المواسي ڪئمپ تي /ڏسو صفحو 2 بقايا 05

پاڪ فوج ڀارت جو غرور خاڪ ۾ ملائي ڇڏيو آهي: سنڌ جو گورنر جي حيدرآباد آمد

اڄ هتي هڪ شئي ڏسڻ جي قابل آهي ته ايئر فورس جي جوان جنهن جون ٻه سرجيريز ٿيون ان جي ڇهري تي نور ڏٺو

حيدرآباد جا نوجوان اميدوار پروسو رکن، ڪراچي جا نوجوان اهڙن ڪورسن مان ڊالرن ۾ ڪمائي رهيا آهن

سي ايم ايڇ ڪنٽونمينٽ صدر حيدرآباد ۾ پاڪ ڀارت جنگ ۾ زخمي ٿيندڙ پاڪ فوج جي جوانن جي عيادت بعد ڳالهيون

پاڪ، چين ۽ افغان پرڏيهي وزير بيجنگ ۾ اهم ملاقات ڪندا

نائب وزيراعظم اسحاق ڊار سياڻي چين جي دوري تي بيجنگ پهچندو

افغانستان جو عبوري پرڏيهي وزير امير خان متقي 20 مئي چين پهچندو

گڏيل واپار کي هٿي ڏيڻ سيڪيورٽي سهڪار ۽ ٻين معاملن تي ڳالهيون ڪيون وينديون

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) نائب وزيراعظم اسحاق ڊار سياڻي چين جي دوري تي بيجنگ پهچندو جتي چيني /ڏسو صفحو 2 بقايا 12

پاڪستان جن طالبان لاءِ الزام برداشت ڪيا، اهي دشمن گڏ بيٺا آهن: خواجا آصف

پاڪستان جن طالبان لاءِ آمريڪا ۽ اولهه ملڪن جا الزام برداشت ڪيا، اهي ڀارت ۽ اسرائيل سان گڏ آهن

اهو مان نه ٿو چوان، اهو پراوين ساهني چئي رهيو آهي، جيڪو ڀارتي ميڊيا جو آواز آهي: بچاءَ وارو وزير

پاڪستان خلاف آپريشن سندور تي سڄي دنيا ۾ رڳو اسرائيل ۽ افغانستان ڀارت جي حمايت ڪئي

سيالڪوٽ (م د) بچاءَ واري وزير خواجا آصف چيو آهي ته پاڪستان جن طالبان لاءِ آمريڪا ۽ اولهه ملڪن جا الزام برداشت ڪيا، اڄ اهي ئي طالبان ڀارت ۽ اسرائيل /ڏسو صفحو 2 بقايا 08

حيدرآباد: گورنر ڪامران ٽيسوري ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

حيدرآباد (بيورو رپورٽ) سنڌ جي گورنر ڪامران خان ٽيسوري ڪمبائينڊ ملٽري اسپتال (/ڏسو صفحو 2 بقايا 11

وفاقي وزيرن جي وفد جي سنڌ جي گورنر ڪامران خان ٽيسوري سان ملاقات

گورنر هائوس ڪراچي ۾ محمد اورنگزيب، راڻا ثناءُالله، اويس لغاري ۽ علي پرويز شامل

ايندڙ سال تائين ملڪ کي قرض کان آزاد ڪرڻ جي ڪوشش ڪنداسين: گورنر سنڌ

ملڪ کي سياسي ۽ معاشي طور مضبوط بڻائڻو پوندو، معاشي استحڪام لاءِ سڀئي ڪردار نڀائن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وفاقي وزيرن گورنر هائوس ڪراچي ۾ سنڌ جي گورنر ڪامران خان ٽيسوري سان ملاقات ڪئي، وفد ۾ شامل وفاقي وزير محمد اورنگزيب، سياسي معاملن بابت خاص /ڏسو صفحو 2 بقايا 13

بي جي پي پنهنجي هندوتوا نظريي سبب ڀارت کي تباهه پيو ڪري: اداڪارا نيلم منير

ڪراچي (بيورو رپورٽ) من موهڻي اداڪارا نيلم منير به ڀارتي جارحيت تي آواز اٿاري ڇڏيو، نيلم منير انسٽاگرام تي /ڏسو صفحو 2 بقايا 09

سيالڪوٽ: بچاءَ وارو وزير خواجا آصف پريس ڪانفرنس ڪري رهيو آهي

سنڌ ۾ پاڻي جي بدترين ڪوٽ باوجود پنجاب سي جي ۽ ٽي پي ڪئنالن جي ڪٽ وڌائي ڇڏي

سنڌ جي سمورن بئراجن کي هڪ لک 5 هزار ڪيوسڪ انڊينٽ باوجود رڳو 40 هزار 600 ڪيوسڪ پاڻي ڏنو، سنڌ جي واهڻ وستي سڪي ٺوٺ ٿيڻ لڳي

پنجاب جي رڳو غير قانوني چشما جهلم لنڪ فلڊ ڪئنال کي 17 هزار ۽ تونسا پنجند فلڊ لنڪ ڪئنال کي 8404 ڪيوسڪ پاڻي ڏيڻ سان گڏ ديم ڀرڻ جو سلسلو پڻ جاري

پنجاب سنڌو درياهه تان ٿل ڪئنال ۾ 7500 ڪيوسڪ، ڊيرا غازي خان ۾ 5500 ڪيوسڪ، مظفر ڳڙهه ڪئنال ۾ 5500 ڪيوسڪ ڪٽ جاري

ڪچي ڪئنال ۾ 600 ڪيوسڪ سان گڏ سي آر بي سي جنهن ۾ پنجاب جا 1500 ڪيوسڪ آهن، ان ۾ 4000 هزار ڪيوسڪ ڪٽڻ لڳو

پنجاب کي سٺو سيڪڙو پاڻي ڪنڊي تي ملڻ باوجود ايندڙ ربيع جي فصل جي پوکائي لاءِ ٻيمن ۾ لاڳيتو پاڻي جمع ڪيو پيو وڃي جنهن ڪري هن وقت سمورا ذخيرا 25.8 سيڪڙو ڀرجي ويا

ڪوٽڙي بئراج تي پاڻي جي ڪوٽ 62 سيڪڙو تائين پهچي وئي آهي، پنجاب، ارسا ۽ واپڊا جي هوڙ سبب سنڌ ۾ مجموعي پاڻي جي ڪوٽ 34 سيڪڙو برقرار

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ ۾ پاڻي جي بدترين ڪوٽ باوجود پنجاب چشما جهلم ۽ تونسا پنجند جي ڪٽ 25 هزار ڪيوسڪ ڪان به وڌائي ڇڏي آهي، ميڊيا کي مليل دستاويزي ثبوتن موجب سنڌ جي سمورن بئراجن کي هڪ لک 5 هزار ڪيوسڪ انڊينٽ باوجود رڳو 40 هزار 600 /ڏسو صفحو 2 بقايا 14

سنڌ حڪومت جو چين جي سهڪار سان ڪراچي ۾ جديد سپر مني ٽرڪ پلانٽ لڳائڻ جو اعلان

سنڌ حڪومت ۽ چين وچ ۾ صنعتي سهڪار تحت ڪراچي ۾ "سپر مني ٽرڪ" جي اسيمبلنگ لائين جلد قائم ڪئي ويندي: شرجيل انعام ميمڻ

چيني سيڙپڪار هن اهم منصوبي لاءِ ڪراچي ۾ پلانٽ لڳائڻ تي راضپو ظاهر ڪري چڪا آهن، مختلف واپاري گروپن، مقامي صنعتن ۽ نوجوان افرادي قوت کي فائدو پهچندو

چيني ڪمپني "چيري هولڊنگ" ۽ "پيڊي ٽيڪنالاجي ڪمپني لميٽيڊ" جي ڀائيواري سان تيار ڪيل سپر مني ٽرڪ هڪ انقلابي ايجاد آهي

سنڌ جي سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چين ۾ منعقد هڪ تقريب دوران خطاب، ان موقعي تي سيد ناصر حسين شاهه پڻ موجود هو

سپر مني ٽرڪ جو منصوبو پاڪ_چين صنعتي سهڪار ۽ ٽيڪنيڪي سهڪار جي شاندار مثال آهي

شهري ۽ ٻهراڙي وارن علائقن ۾ لاجسٽڪ مسئلن جو حل پيش ڪري ٿي، اها ٽرانسپورٽ جو هڪ پائيدار، سستو ۽ دستياب ماڊل پڻ آهي

ڪراچي/ بوزهو (رپورٽر) سنڌ حڪومت چين جي سهڪار سان جلد ئي ڪراچي ۾ سپر مني ٽرڪ جي اسيمبلنگ لائن قائم ڪرڻ جو اعلان ڪيو آهي، ۽ چيني سيڙپڪارن ڪراچي ۾ پلانٽ لڳائڻ تي رضامندي ظاهر ڪئي آهي سنڌ حڪومت طرفان سنڌ جي سينيئر وزير شرجيل انعام /ڏسو صفحو 2 بقايا 22

ڀارت ۾ عمارت ۾ باهه لڳڻ سبب ٻارن سميت 17 ڄڻا موت جو ڪاچ بڻجي ويا

ڀارتي شهر حيدرآباد ۾ هڪ عمارت ۾ گرائونڊ فلور تي زيورن جو دڪان شارٽ سرڪٽ سبب باهه وڪوڙيو

باهه جلدي ۾ پوري عمارت کي پنهنجي لپيٽ ۾ وٺي ڇڏيو، جنهن سبب باهه ۾ 17 ماڻهو مارجي ويا

باهه سبب فوت ٿي ويلن 5 سالن کان گهٽ عمر جا 6 ٻار به شامل، ڪيترائي زخمي ٿيا آهن ۽ انهن جو علاج هلندڙ

ڀارت (م د) ڀارت ۾ عمارت ۾ باهه لڳڻ سبب ٻارن سميت 17 ماڻهو فوت ٿي ويا. پرڏيهي ميڊيا موجب، ڀارتي شهر حيدرآباد /ڏسو صفحو 2 بقايا 18

بيجنگ: صوبائي وزير شرجيل ميمڻ ناصر حسين شاهه ۽ چيني وفد گروپ فوٽو ڪڍرائيندي

هيرلوءِ ڊرڊو نه ڦهريون ڊرڊو هو ۽ نه ئي آخري، عوامي مزاحمت جاري رهندي: ساچاهه وند

هيرلو ڊرڊي سنڌ ۾ مايوسي ۽ خوف جو ٻت ٽوڙيو، سنڌ جي ماڻهن کي هڪ ڀيرو ڀيهر روڊن تي اچڻو پوندو

درياهه تي ڊاڙي، ڪارپوريٽ فارمنگ، وسيلن جي ڦرلٽ خلاف پرامن عوامي مزاحمت ڪرڻي پوندي

مستقبل ۾ ايندڙ مائنز اينڊ منرلس ايڪٽ خلاف به روڊن تي نڪرڻو پوندو: جامي چانڊيو ۽ ٻيا

اها ڳالهه درست ناهي ته هيرلوءِ ڊرڊي کان اڳ سنڌ ۾ سياسي مايوسي ۽ مانارهئي، ها دهشت ۽ خوف ضرور ٽٽو

حيدرآباد پريس ڪلب ۾ "هيرلوءِ ڊرڊو: نتيجا ۽ اثر" جي عنوان هيٺ ڪوٺايل ويهڪ کي مسرور شاهه جو خطاب

ويهڪ کي ايڊووڪيٽ امر حسيب پنهور، ڊاڪٽر امير چانڊيو، ڊاڪٽر شعبان سهتو ۽ ٻين پڻ خطاب ڪيو

حيدرآباد (رپورٽر) سنڌ جي ساچاهه وند ڌرين چيو آهي ته هيرلوءِ ڊرڊو نه ڦهريون ڊرڊو هو ۽ نه ئي آخري، سنڌو درياهه تي ڊاڙو اچا لڳي پيو، سنڌ جي ماڻهن کي هڪ ڀيرو ڀيهر روڊن تي اچي درياهه تي ڊاڙي، /ڏسو صفحو 2 بقايا 16

وزيراعظم ڀارتي ڀارتي اڳوائي کي دنيا ۾ واڪو ڪرڻ لاءِ بلاول جي سربراهي ۾ خاص ڪاميٽي ٺاهي

وزيراعظم ڀارتي جارحيت کي عالمي برادري سامهون اجاگر ڪرڻ لاءِ بلاول ڀٽو زرداري جي سربراهي ۾ ڪميٽي جوڙي ڇڏي

بلاول ڀٽو زرداري ڀارتي پاڪ_ڀارت ڇڪتاڻ کي ڏسندي وفد سان گڏ يورپ جو دورو ڪري عالمي برادري کي آگاهه ڪندو

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) وزيراعظم شهباز شريف ڀارتي جارحيت کي عالمي برادري سامهون اجاگر ڪرڻ لاءِ بلاول ڀٽو زرداري /ڏسو صفحو 2 بقايا 20

ڪراچي شهر ۾ وڌ ۾ وڌ گرمي پد 37 ڊگري سينٽي گريڊ تائين پهچڻ جو امڪان

ڪراچي (رپورٽر) ڪراچي ۾ موسم اڄ انتهائي /ڏسو صفحو 2 بقايا 19

اسرائيل مخالف تقرير تي نيو يارڪ يونيورسٽي شاگرد جي ڊگري روڪي ڇڏي

گليٽن اسڪول آف انڊويزيولائزڊ اسٽڊي جي گريجوئيشن اسپيڪر لوگن روزوس جي ڊگري روڪي وئي

پنهنجي تقرير ۾ غزا ۾ جاري نسل ڪشي قرار ڏني، آمريڪا جي اسرائيل جي حمايت تي تنقيد

نيو يارڪ (م د) نيو يارڪ يونيورسٽي جي گريجوئيشن اسپيڪر لوگن روزوس جي گليٽن اسڪول آف انڊويزيولائزڊ اسٽڊي /ڏسو صفحو 2 بقايا 15

ڀارتي ميڊيا غزا ۾ ڌماڪن جون وڊيوز پاڪستان تي حملي طور هلايون: ڀارتي صحافي

ڀارتي ميڊيا ڇڪتاڻ دوران رياستي پروپيگنڊا جو هٿيار بڻيل رهي، جنهن ڀارتي جمهوري دعوائن کي شڪي بڻايو: راج ديپ

انهن سيني خبرن جو نه ڪو ثبوت موجود هو نه ئي ڪا آزاد تصديق، ڀارتي ميڊيا انهن دعوائن کي ائين پيش ڪيو

پاڪستاني جهاز ڪيرائڻ جي خبر غلط هئي، سچ ڳالهائيندڙن خلاف ڪريڪ ڊائون ٿيو: آمريڪي اخبار سان ڳالهيون

واشنگٽن (م د) آمريڪي اخبار پنهنجي رپورٽ ۾ ٻڌايو آهي ته ڀارتي ميڊيا غزا ۾ ڌماڪن جون وڊيوز پاڪستان تي حملي طور هلايون، آمريڪي اخبار موجب ڀارتي ميڊيا ڇڪتاڻ دوران رياستي پروپيگنڊا جو /ڏسو صفحو 2 بقايا 17

پاڪستان جي حمايت تي ڀارت ترڪيه سان واپاري ۽ تعليمي لاڳاپا ختم ڪري ڇڏيا

پاڪستان جي غير مشروط حمايت تي ترڪي سان پنهنجا واپاري ۽ تعليمي لاڳاپا معطل ڪرڻ جو فيصلو ڪري ڇڏيو

واضح رهي ته پاڪ ڀارت ڇڪتاڻ دوران ترڪيه پاڪستان جي موقف جي غير مشروط حمايت ڪئي هئي

اهي ملڪ جيڪي ڀارت جي خود مختياري تي سوال اٿارين ٿا، انهن سان لاڳاپن تي نظرثاني پاليسي جو حصو آهي: ڀارت

نئين دهلي (م د) ڀارت پاڪستان جي غير مشروط حمايت تي ترڪي سان پنهنجا واپاري ۽ تعليمي لاڳاپا معطل ڪرڻ جو فيصلو ڪري ڇڏيو، ڀارتي پرڏيهي وزارت موجب اهو قدم ان ڪري کنيو ويو آهي، /ڏسو صفحو2بقايا 21

پاڪ_ڀارت ڳالهين ۾ ڪشمير مسئلو سرفهرست هوندو: راڻا تنوير

پاڪستان جنگ بندي لاءِ پرعزم آهي پر پاڻ جي دفاع ۾ بلڪل به لاپرواهي نه ڪندو آهي

جيڪڏهن ڀارت ٻيهر جنگي محاذ ڪولڻ جي غلطي ڪندو ته ان جو فوري طور تي جواب ڏنو ويندو

لاهور (م د) مسلم ليگ نواز جي سينيئر اڳواڻ ۽ صنعت ۽ پيداوار واري وفاقي وزير راڻا تنوير حسين چيو آهي ته ڪشمير جو مسئلو /ڏسو صفحو 2 بقايا 23

معدنيات بل کي عمران خان جي آزادي سان مشروط نه ڪيو وڃي: ايمل ولي خان

پختونن لاءِ اهڙي وڏي ڳالهه ڪي ڪنهن جي آزادي سان مشروط نه ڪيو وڃي: اي اين پي سربراهه

جيڪڏهن مولانا فضل الرحمان کي شامل نه ڪيو ته اهڙي ڪي گرينڊ الائنس جو ميمبر نه ٿي سگهبو

پشاور (م د) عوامي نيشنل پارٽي (اي اين پي) جي سربراهه ايمل ولي خان چيو آهي ته مائنز اينڊ منرلز بل کي پي ٽي آءِ جي باني جي /ڏسو صفحو 2 بقايا 24

ڪوئيٽا ۾ 320 گرام تندوري ماني جي قيمت 30 رپيا مقرر

ڪوئيٽا (ويب ڊيسڪ) ڪوئيٽا ۾ 320 گرام تندوري روٽي جي قيمت 30 رپيا مقرر ڪئي وئي آهي، پرائس ڪنٽرول

سوات ۽ ڀرپاسي جي علائقن ۾ زلزلي جا لوڏا، ماڻهن ۾ خوف

زلزلي جي شدت 4.7 هئي ۽ مرڪز زمين کان 205 ڪلوميٽر گهرائي ۾ هو: زلزلي پيما مرڪز

زلزلي سبب ڪنهن به جاني يا مالي نقصان جا اطلاع ناهن مليا، ماڻهن ۾ خوف ويهجي ويو

سوات (م د) سوات ۽ ڀرپاسي جي علائقن ۾ زلزلي جا لوڏا محسوس ڪيا ويا. زلزلي پيما مرڪز موجب زلزلي جي شدت 4.7 هئي /ڏسو صفحو 2 بقايا 26

ڪراچي ۾ بجلي جي لوڊشيڊنگ 14 ڪلاڪ ٿيڻ لڳي، ڪروڙين رهواسي عذاب ۾ مبتلا

لوڊشيڊنگ ڪان ڇوٽ وارن علائقن ۾ به 12 کان 14 ڪلاڪ لوڊشيڊنگ ڪري عملي ڪارڻ بجلي چوري ٻڌائي ڇڏيو

لياري، اولڊ سٽي ايريا، ڪياماڙي، ڪورنگي، اورنگي، لانڍي، سهراب ڳوٺ، سرجاني ٽائون، ملير ۾ به لوڊشيڊنگ

نيو ڪراچي، نارٿ ڪراچي، گارڊن، لياقت آباد، قائد آباد، ايف بي ايريا، محمود آباد ۾ به بجلي جي اک ٻوٽ جاري

ڪراچي (رپورٽر) ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ بجلي جي ڏکهي لوڊشيڊنگ جو سلسلو جاري آهي شهر جي مختلف علائقن ۾ بجلي جي لوڊشيڊنگ جو دورانيو /ڏسو صفحو 2 بقايا 29

مالاڪنڊ ۾ باهه ڳيپار بيلي کي وڪوڙي ڇڏيو، جهنگلي جيوت کي نقصان

6 ڏينهن اڳ لڳل باهه 15 ڪلوميٽر جي جبل جي قطار کي پنهنجي لپيٽ ۾ آندو

باهه جهنگلي جيوت کي تمام گهڻو نقصان پهچايو، ڏکيا رستن سبب باهه وسائڻ ڏکي بڻيل

مالاڪنڊ (ويب ڊيسڪ) مالاڪنڊ ۾ هڪ جبل جي قطار ۾ لڳل باهه ڳيپار جي بيلي کي پنهنجي لپيٽ ۾ آڻي ڇڏيو آهي//ڏسو صفحو 2 بقايا 25

سنڌياڻي تحريڪ جي اڳواڻ حور النساء پليجو جو مڙهه هزارين آلين اکين سان مٽيءَ ماءُ حوالي

انقلابي مفڪر رسول بخش پليجي جي پيڻ حور النساء جي جنازي نماز جنگشاهي لڳ ڳوٺ منگر خان پليجو ۾ ادا

جنازي نماز ۾ اياز لطيف، وسند ٿري، نور احمد ڪاتيار، غلام قادر پليجو، سنڌياڻي تحريڪ جي سوين ڀينرن شرڪت ڪئي

آخري رسمن سياسي سماجي شخصيتن، شهرين توڙي مختلف برادرين جي معززن وڏي انگ ۾ شرڪت

ٺٽو (رپورٽر) عوامي تحريڪ جي سربراهه عظيم انقلابي مفڪر رسول بخش پليجي جي پيڻ حور النساء پليجو کي جنازي نماز کانپوءِ هزارين آلين اکين سان

ٽرمپ جي ننڍي ڏيءُ ٽفني ٽرمپ هرئين ٻار کي جنم ڏئي ڇڏيو

ٽفني ٽرمپ پنهنجي پٽ جي تصوير انسٽاگرام تي شيئر ڪندي نالو پڻ ٻڌايو

ٻلي ڪري آيا، اليگزينڊر ٽرمپ بولس اسان توهان سان ڏاڍي محبت ڪيون ٿا: ٽفني

واشنگٽن (م د) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي ننڍي ڏيءُ ٽفني ٽرمپ هرئين ٻار کي جنم ڏئي ڇڏيو، ٽفني ٽرمپ پنهنجي /ڏسو صفحو 2 بقايا 30

سنڌ مدرسته الاسلام يونيورسٽي ۾ هراساني جو واقعو، انصاف نه ٿيو

خاتون پروفيسر پنهنجي ساٿي اسسٽنٽ پروفيسر عبدالمجيد پيرزادو خلاف درخواست داخل ڪرائي

الزام ثابت ٿيڻ باوجود ڪيترائي مهينا گذرڻ باوجود انصاف نه ملي سگهيو

انڪشاف متين خاتون پروفيسر طرفان وائس چانسلر کي لکيل هڪ خط ۾ ڪيو ويو آهي

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ مدرسته الاسلام يونيورسٽي ۾ هراساني جو واقعو ظاهر ٿيو آهي، ماحولياتي سائنس جي شعبي سان تعلق رکندڙ خاتون پروفيسر پنهنجي ساٿي اسسٽنٽ پروفيسر عبدالمجيد پيرزادو خلاف /ڏسو صفحو 2 بقايا 31

ڪراچي ۾ "تعليم بالغان" جي عنوان سان هڪ ٿيٽر ڊرامو پيش

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ حڪومت جي رانديون ۽ /ڏسو صفحو 2 بقايا 28

ڪراچي ۾ چٽ ڪرڻ سبب زخمي ٿيل ڇوڪري فوت

سرجاني ٽائون ۾ حادثي ۾ زخمي ٿيل 12 سالن جي ڇوڪري علاج دوران فوت ٿي وئي

حادثي ۾ زخمي ٿيل ٻيا ماڻهو عباسي شهيد اسپتال ۾ علاج هيٺ آهن: پوليس

ڪراچي (رپورٽر) ڪراچي جي سرجاني ٽائون علائقي ۾ گهر جي ڇت ڪرڻ جي واقعي ۾ هڪ ڇوڪري فوت ٿي وئي، پوليس موجب /ڏسو صفحو2 بقايا 27

جناح هائوس حملو، جوابدارن تي فرد جرم لاءِ تاريخ مقرر

دهشتگردي جي خاتمي واري عدالت جي جج ڪوٽ لکپت جيل ۾ ڪيس جي ٻڌڻي

جوابدارن تي فرد جرم لاڳو ڪرڻ لاءِ 24 مئي جي تاريخ مقرر ڪئي وئي

لاهور (م د) دهشتگردي جي خاتمي واري عدالت جناح هائوس تي حملي ۾ ملوث جوابدارن تي فرد جرم لاڳو ڪرڻ لاءِ 24 /ڏسو صفحو 2 بقايا 32

روزاني
سُڪار
ڪراچي
E-mail: sukaarkhi@yahoo.com
ڪراچي آفيس: 021_32700091، 021_32700092، 021_32721870
فيڪس نمبر: 02132700176
حيدرآباد آفيس: فون نمبر: 022_2671764_022_2102381
فيڪس نمبر: 022_2671771_022_2102293
ائڊريس : پبلشر شفيق احمد پيرزادي فرحان پرنٽنگ پريس پاڪستان چوڪ مان ڇپرائي امبر ميڊيڪل سينٽر روم نمبر 103، 114 ۽ 115 ٿين ماڙ ايم اي جناح روڊ ڪراچي مان پڌري ڪئي.
سومر 19 مئي 2025ع بمطابق 21 ذوالقعد 1446 هجري

سنڌ کي حصي جو پاڻي پورو ڏيو

سنڌ ۾ پاڻي جي بدترين ڪوٽ باوجود پنجاب چشما جهلم ۽ تونسا پنجند جي ڪٽ 25 هزار ڪيوسڪ کان به وڌائي ڇڏي آهي، ميڊيا کي مليل دستاويزي ثبوتن موجب سنڌ جي سمورن بئراجن کي هڪ لک 5 هزار ڪيوسڪ انڊينٽ باوجود رڳو 40 هزار 600 ڪيوسڪ پاڻي ڏنو آهي جڏهن ته پنجاب جي رڳو ٻن غير قانوني فلڊ ڪئنالن جن ۾ چشما جهلم لنڪ فلڊ ڪئنال کي 17 هزار ڪيوسڪ ۽ تونسا پنجند فلڊ لنڪ ڪئنال کي 8404 ڪيوسڪ پاڻي ڏيڻ سان گڏ ڊيم ڀرڻ جو سلسلو پڻ جاري آهي، پنجاب سنڌو درياهه تان ٿل ڪئنال ۾ 7500 ڪيوسڪ، ڊيرا غازي خان ۾ 5500 ڪيوسڪ، مظفر ڳڙهه ڪئنال ۾ 5500 ڪيوسڪ ۽ ڪڇي ڪئنال ۾ 600 ڪيوسڪ سان گڏ سي آر بي سي جنهن ۾ پنجاب جا 1500 ڪيوسڪ آهن، ان ۾ 4000 هزار ڪيوسڪ کنيو آهي، چناب درياهه ۾ ايندڙ 28600 ڪيوسڪ سمورو پاڻي پنجاب هڙپ ڪري رهيو آهي، پنجند وٽ 10 هزار ڪيوسڪ هجڻ باوجود سنڌ لاءِ پنجند کي مڪمل بند ڪيو ويو آهي، ٻي طرف جهلم درياهه جي 38560 ڪيوسڪ مان 33 هزار ڪيوسڪ پنجاب ڪٽي ڪئنالن کي ڏنو آهي، پنجاب کي سئو سيڪڙو پاڻي ڪنڊي تي ملڻ باوجو ايندڙ ربيع جي فصل جي پوکائي لاءِ ڊيمن ۾ لاڳيتو پاڻي جمع ڪيو پيو وڃي جنهن ڪري هن وقت سمورا ذخيرا 25.8 سيڪڙو ڀرجي ويا آهن ۽ 3 ڏهائي 456 ايم اي ايف پاڻي جمع ٿي ويو آهي، ان جي ابتڙ سنڌ جي ٽنهي بئراجن جي ڪئنالن کي فقط 40 هزار 400 ڪيوسڪ پاڻي ڏنو ويو آهي، گڊو بئراج جي ڪئنالن کي 6500 جي جاءِ تي رڳو 2500 ڪيوسڪ پاڻي ملي سگهيو جنهن ڪري گڊو بئراج وٽ پاڻي ڪوٽ 62 سيڪڙو آهي، سکر بئراج جي ڪئنالن کي 39500 ڪيوسڪ جي جاءِ تي 32260 ڪيوسڪ پاڻي مليو جنهن ڪري سکر بئراج تي 18 سيڪڙو ڪوٽ ٿي وئي آهي، اهڙي طرح ڪوٽڙي بئراج جي ڪئنالن کي 15700 ڪيوسڪ جي جاءِ تي رڳو 5945 ڪيوسڪ پاڻي ملي سگهيو آهي، جنهن ڪري ڪوٽڙي بئراج تي پاڻي جي ڪوٽ 62 سيڪڙو تائين پهچي وئي آهي، پنجاب، ارسا ۽ واپڊا جي هوڏ سبب سنڌ ۾ مجموعي پاڻي جي ڪوٽ 34 سيڪڙو آهي، جيڪا مئي مهيني جي ٻي ڏهاڪي ۾ انتهائي خطرناڪ آهي، ڇاڪاڻ ته سنڌ جي آڳاٽي خريف جي پوکائي نه ٿيڻ ڪانپوءِ وچولو خريف شديد متاثر ٿي رهيو آهي، هوڏانهن تونسا کان گڊو بئراج تائين روزاني 26 کان 30 هزار ايڪڙ فوٽن جي پاڻي جي چوري جاري آهي جنهن کي روڪڻ لاءِ ارسا سميت سنڌ ۽ پنجاب سرڪار خاموش آهن، ٻي طرف سنڌ ۾ پاڻي جي بدترين ڪوٽ باوجود سنڌ سرڪار خصوصي طور تي سنڌ جو آبپاشي وارو وزير، آبپاشي کاتي جو سيڪريٽري ۽ سنڌ جو وڏو وزير خاموش تماشائي بڻيل آهن.

ڀارت جي جنگي جنون بدران اسان کي معيشت درست پاليسيون ٺاهڻ گهرجن

سهيل وڙائچ

برصغير جي فلمن جو مرڪز بالي ووڊ هجي يا پاڪستاني فلمون ۽ موسيقي، اڄڪلهه پنجابي موسيقي ٽاپ تي آهي. مشرقي ۽ مغربي پنجاب ٻنهي ۾ پنجابي موسيقيءَ جو رنگ نمايان آهي. ان جو وڏو ڪارڻ پنجاب جي موسيقيءَ ۽ ثقافت سان گهري لڳاءُ آهي، پر هاڻ پنجابي موسيقي ۾ معنويت جو عنصر به اهميت اختيار ڪري چڪو آهي. مشرقي ۽ مغربي پنجاب ۾ پنجابي شاعريءَ جو معيار گهڻو بلند ٿي ويو آهي. جديد جذبات جي عڪاسي ۽ پنجاب جي روايتي ثقافت جي رچاءُ سان پنجابي گلوڪاريءَ کي نئون ولولو مليو آهي جنهن سان ان جي مقبوليت ۾ واڌارو آيو آهي.

مشرقي پنجاب جي گلوڪار ستندر سرتاج ڪينيڊا ۾ هزارن جي اجتماعن ۾ پنجابي گانا پيش ڪري شرجو سما ٻڌائي ڇڏيو. سرتاج جي خوبي اها آهي ته هو ڳاڙهي پنجابي جي بجاءِ روزمره جي عام پنجابي ۾ پنهنجو ڪلام لکي ٿو. سنڌس شاعري ۾ اردو ۽ فارسيءَ جو ميلاپ ان جي شاعريءَ ۾ خاص مٺاس آڻي ٿو. اڄڪلهه سرتاج جو هڪ مشهور شعر هر جاءِ تي گونجي رهيو آهي:

بي گئي اُهڙے خيالاں نال دوستي
دسو جي ہن کے لکھیئے

هن وقت ذهني صورتحال ڪجهه اهڙي آهي، جڻ سرڪش خيالن گهيرو ڪري ڇڏيو آهي ۽ ڪيترائي گستاخ سوال ذهن ۾ اڀري رهيا آهن. پر انهن جو اظهار ڪرڻ ڏکيو ٿي ويو آهي. جنگي صورتحال هر ڪنهن کي جذباتي ڪري ڇڏيو آهي، جنهن سان سوچڻ جي سگهه متاثر ٿي رهي آهي. ڀارتي ميڊيا جي جنگي جنونين ۽ وڏاءُ ڪندڙ صحافين دليل، منطق ۽ امن دوستي جي اصولن کي مڪمل طور تي لتاڙي ڇڏيو آهي. ماضيءَ ۾ ميڊيا جا ڪجهه فرد جذبات سان گڏ سمجهه به رکندڙ هئا. پر هاڻي ڀارتي ميڊيا پنهنجي مقبوليت جي چڪر لاءِ صحافتي اصولن کي نظرانداز ڪري، پنهنجي ساک کي نقصان پهچايو آهي.

ان جي ابتڙ اسان جي ميڊيا ڀارت جي مقابلي ۾ وڌيڪ ذميواريءَ سان ڪم ڪيو آهي.

...منطق ۽ شائستگيءَ وارو رويو اختيار ڪرڻ گهرجي.

ڀارت، ترڪي ۽ آذربائيجان جو بائيڪاٽ ڪري سگهي ٿو پر اسان کي ان جهڙي بغض سان ڀرپور رويي کان پاسو ڪرڻ گهرجي.

ڀارت جي پراڪسي وارجيڪڏهن ختم ٿي ٿئي ته به اسان کي ان رستي تان هٽي وڃڻ گهرجي ۽ پنهنجي صاف نيت ۽ عمل دنيا آڏو واضح ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن ڀارت بي ايل اي ۽ طالبان جهڙن گروپن جي پردي پٺيان مدد جاري رکي ٿو ته ان جي ان عمل کي به عالمي سطح تي وائکو ڪرڻ گهرجي.

ڀارت خطي ۾ بالادستي چاهي ٿو، پر اسان کي ٻين ملڪن سان برابري جي سطح تي بهتر لاڳاپا رکڻ گهرجن. منهنجي اوچا ۽ سرڪش خيال موجب، ڀارت جي جارحيت ۽ بالادستي پاليسين جو مقابلو ان سان الڳ، پر امن ۽ رواداريءَ وارو رستو اختيار ڪرڻ ۾ آهي، ته ڪي ان جي جهڙي جارحيت واري رستي تي هلڻ ۾.

اوچا خيال اهو به آهي ته فتح جي هن لمحي ۾ اسان کي اهو ياد رکڻ گهرجي ته سياسي عدم استحڪام اسان جو سڀ کان وڏو مسئلو آهي. فتح جي سرشاريءَ جو دور ڇهه کان اٺ مهينا رهي سگهي ٿو ان کان پوءِ تلخ سياسي حقيقتون ٻيهر سامهون اچڻ شروع ٿينديون. شهباز حڪومت جي سياسي بنياد تمام ڪمزور آهي ۽ ان کي مضبوط ڪرڻ جي ڪا ڪوشش نظر نٿي اچي جنگ جي تازن نتيجن سان عمران خان جي سياسي طاقت ڪجهه گهٽجي آهي، پر هو اڃا به هڪ سياسي حقيقت آهي. هن کي قومي ڌاري ۾ شامل ڪرڻ کان سواءِ پائيدار ترقي ممڪن ناهي. ٻئي طرف، عمران خان کي به پنهنجي انا جي پهاڙي تان هيٺ لهي زميني حقيقتن سان هم آهنگ ٿيڻ جي ضرورت آهي.

طاقتور اسٽيبلشمينٽ سان ٽڪراءُ عمران خان کان اڳ ۾ ئي گهٽي عوامي طاقت کسي آهي، هاڻي سندس ايندڙ وارووٽ جي طاقت تي هوندو. جيڪڏهن هو موجوده نظام جو حصو بڻجي، جلد، غيرجانبدارانه ۽ شفاف چونڊن تي راضپو ڏيکاري، ته ملڪ ۾ هڪ عام مصالحت جو ماحول ٺهي سگهي ٿو. ستندر سرتاج پڻ پنهنجي اوچا ۽ سرڪش خيالن جو اظهار ڪندي لکيو آهي ته:

پرنٽ ميڊيا جمهوريت جي بقاءِ ادارن جي شفافيت جو ذريعو

اعجاز ممنائي

پرنٽ ميڊيا تاريخ جو آئينو ۽ قومن جو شعور آهي ڪو به ان حقيقت کان انڪار نٿو ڪري ته پرنٽ ميڊيا ڪنهن به قوم جو ثقافتي، دانشورانه ۽ تاريخي ورثو آهي. ان کي ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪندڙ عنصر اصل ۾ عوام کي پنهنجي ڪمن ڪارڪردگين ۽ پرڪارن کان بي خبر رکڻ چاهين ٿا ته جيئن سندن ڪوتاهيون لڪي سگهن ائين پنهنجي عوام کي ڌوڪو ڏئي سگهجي اها هڪ وڏي سازش آهي جنهن جو مقابلو ڪرڻ هر زي شعور ماڻهوءَ جي قومي ذمي اچي ٿو ته جيئن هو ان سلسلي ۾ عملي ڪردار ادا ڪري ۽ انهن عنصرن جي ڪوششن کي ناڪام بڻائي جيڪي عوام جي آواز کي خاموش ڪرائڻ چاهين ٿا. گهيريل آهي ان ۾ ڪو شڪ ناهي ته پرنٽ ميڊيا کي معاشي چئلينجن سميت تمام گهڻا چئلينج درپيش آهن. پرنٽ ميڊيا کي سڀ کان وڏو درپيش چئلينج پنهنجي جياپي ۽ بقا جو چئلينج آهي، پنهنجي وجود برقرار رکڻ جو چئلينج آهي. ياد رکڻ جي ڳالهه اها آهي ته تبديلي کي تبديل نٿو ڪري سگهجي جو اها تبديلي وقت جي ضرورت آهي. پر دنيا کي تبديليءَ سان گڏ تبديل ٿيڻو پوندو آهي. جيڪي شيون تبديليءَ موجب تبديل ناهن ٿينديون، اهي فنا ٿي وينديون آهن. تبديلي آهر پاڻ کي تبديل ڪرڻ ئي بقا جو رستو آهي اهو ئي اصول ٽيڪنالاجين جي حوالي سان پڻ صادق اچي ٿو. هن وقت سڄي دنيا ۾ اخبارون جياپي جي جنگ وڙهي رهيون آهن دنيا جي ملڪن ۾ اخبارن جي بقا لاءِ پرنٽ ميڊيا کي ڊجيٽل ميڊيا ۾ تبديل ڪيو پيو وڃي. اخبارون epapers جي صورت ۾ اچي رهيون آهن. ان تبديلي کي قبولڻ ۾ ئي بقا آهي. ٽي وي، ويب سائيٽس جي ذريعي مواد پڙهندڙن تائين تيزيءَ سان پهچي رهيو آهي اهڙي صورتحال ۾ پرنٽ ميڊيا جو ڪارج ختم ٿي وڃي ٿو. اها ڳالهه ڪنهن حد تائين درست آهي پر صفا ائين ڪونهي. پرنٽ ميڊيا اڄ به دنيا ۾ ڏاڍو ڇمائي ويٺي آهي. اها جدا ڳالهه آهي ته...

قيدي يار کي لڳل گولي

مياڻ مير چانڊيو

بقايا 01

شهر جي مختلف علائقن مان ٿيندو شهيد فاضل راهو چوڪ تي پهتو جتي جلسه عام تبديل ٿي ويو پيادل مارچ ۾ عورتن پڻ تعداد ۾ شرڪت ڪئي، مارچ ۾ بچل احمداڻي، رشيد گوپانگ شازيه احمداڻي، بختاور جمالي، گياڻچند مهيشوري، اصغر ٽوٽڪاڻي، عبدالله چانڊيو لاٽو پيل يوسف لاشاري، سائول گوپانگ لالچند پيل، حسين درس، سڪندر ڪاٺياڻ، سومار سولنگي، اسماعيل مهيري، علي اڪبر ڪوسو ۽ ٻيا شامل هئا. جلسي عام کي خطاب ڪندي اياز لطيف پليجي چيو ته سنڌين سان دوکو ڪيو ويو آهي. حڪمران سنڌ جي عوام کي ڏنا ۽ سڪا دلاسا ڏيئي سنڌو درياهه تي ڪئنال ناهين پيا ۽ سنڌ جون لکين ايڪڙ زمينون تين وال ڪن پيا. جڏهن ته سنڌ جي پيرن هيٺان زمين ڇڪي ٽڪري پر حڪمران سنڌ جي عوام کي بيوقوف بنائڻ لاءِ واهه واهه ۽ مبارڪون مبارڪون جون صدائون هڻيو جشن پيا ملهائين، ڇهن ڪئنالن جو ڪم جاري آهي ۽ سنڌ جون زمينون ڪارپوريٽ فارمنگ جي ٿالهي تي الاٽ پيون ٿيڻ. اياز لطيف پليجي چيو ته سنڌيو ميدان تي ٽڪرو ٽاٽڪن ڪي ڏي ڇڏيو سازشن کي رد ڪري ڇڏيو جدوجهد جو هڪڙو طريقو آهي رستن، گهٽين، مين روڊن تي مسلسل هلندا رهو ڪنهن به ڊرامي ڪنهن به هٽ ٽاٽ جو شڪار نه ٿيو ڪنهن به ڪوڙي خوشخبري کي چيڪ ڪرڻ ڪانسواءِ ان جي پويان ڏڪو حڪومت جي هڪڙي ٽيم گڏجي حڪومت جي ٻئي ٽيم سان ڳالهيون ڪري سنڌين کي ٻڌائين پيون ته هان جو مسئلو حل ٿي ويو آهي ٻئي ڏريون هنيون حڪومت جون اٿهن بنهي گڏجي ڪيو. سنڌ حڪومت شريڪ آهي سنڌ جي پاڻي جي ڌاڙي ۾ تنهنجي ڪري ٻئي اسان جا مخالف آهن، سنڌ جا ويري آهن ان جي خلاف جدوجهد جاري رکو اياز لطيف پليجي چيو ته سنڌ ۾ ڪو ديم ڪون ناهيو ويو آهي جنهن ۾ برسات جو پاڻي اسٽور ٿئي، بلوچستان مان جيڪو بوڏ جو پاڻي اچي ٿو اهو گڏ ڪري سنڌ جي ماڻهن کي ڏجي، سنڌ جي مختلف ضلعن ۾ وفاقي يونيورسٽيون ٺهيون ٺهن سنڌ ۾ روزگار جا موقعا ڪون آهن ليبٽاپ به لاهور جي شاگردن لاءِ آهن اليڪٽرڪس موٽر بائيڪس به لاهور جي شاگردياڻين لاءِ آهن اوورسيز پاڪستانين جي پروگرام ۾ پنجاب جا ماڻهو آهن انڊسٽري گجرانوالا، سيالڪوٽ ۽ فيصل آباد ۾ لڳندي سنڌ جي ڪوٽڙي، گهوٽڪي، ڏاٻيجي ۽ نوري آباد جي انڊسٽري بند ڪبي سنڌ جي گوٺائن علائقن ۾ صنعتون نه لڳنديون اهي پاڪستان جي مفاد ۾ ڪون آهن صنعتون لاهور ۾ لڳنديون اهي ملڪ جي مفاد ۾ آهن ڊير به پنجاب ۾ ٺهندو ته ملڪ جي مفاد آهي ۽ سنڌ ۾ بئراج نه ٺهندو اهو ملڪ جي مفاد ۾ ناهي. اياز لطيف پليجي چيو ته جيڪو ماڻهو ڪيٽي بندر ويندو ان جي تلاشي ٿيندي، جيڪو سلام ڪوٽ ۽ ٺڳر پارڪر ويندو ان جي تلاشي ورتي ويندي لاهور سميت پنجاب جا شهر خوبصورت ٺهندا اتي ڪاٽيج انڊسٽري هٽبي اتي صنعتون ٺهنديون ۽ سنڌين کي ڏبي بڪ، پنڻ جا پروگرام ۽ اڪر سپورٽ پروگرام جا ڪارڊ ۽ پوءِ ان جي عيوض چوندا ته ووٽ ڏيو. اياز لطيف پليجي چيو ته صرف ڌرتي ۽ صرف درياءُ به پر درياءُ ۽ ڌرتي ٻئي، تنهنجي ڪري رکو ڪينال روڪي فقط درياءُ ناهي بچائڻو پر درياءُ سان گڏ سنڌ جون زمينون بچائڻيون آهن. درياءُ اسان کي ڪيي هن ڌرتي لاءِ، ڪارپوريٽ فارمنگ ختم ٿئي ۽ هي ڌرتي اسان ڪان کسي وڃي ته پوءِ خالي درياءُ اسان کي جانور وينجهارڻ لاءِ ڪيي ڇاڻا درياءُ اسان کي ٽيبون هڻڻ لاءِ گهرجي ڇا اسان کي درياءُ ۽ درياءُ جو پاڻي ڪيي هن ڌرتي لاءِ، تنهنڪري پهرين هي ڌرتي بچڻ ڪيي ۽ ان ڌرتي کي بچائڻ لاءِ سنڌي سڀ گڏ آهيون، سڀ هڪ لشڪار آهيون، قدم قدم ٿي هڪڙو قافلو بڻجي ويا آهيون ۽ اهو قافلو ٽيسيڪائين هلندو جيسيڪائين درياءُ ۽ ڌرتي موٽائي سڀ ڪروڙ سنڌين جي حوالي نٿو ٿئي. اياز لطيف پليجي چيو ته ڪئنال ٺهيا ته سنڌ ڪربلا جو ميدان هوندي ماڻهو هڪ ڊڪ لاءِ ترپندا. ٻن صوبن کي ريگستان بڻائي هڪ صوبي کي سرسبز بڻائڻ ڪٿي جو انصاف آهي؟ ملڪ رواداري، برابري ۽ انصاف تي هلن ٿا، نه ڪي تعصب ۽ استحصال تي. هن وقت سنڌ ۾ پاڻي جي ڪوٽ 70 سيڪڙو آهي سنڌ ۾ ڏڪار واري صورتحال پيدا ٿي ويندي اياز لطيف پليجي چيو ته ڪينال هر ان ماڻهوءَ جو مسئلو آهي جيڪو سنڌ ۾ رهي ٿو جنهن وٽ پلي هڪ جريب زمين به نه هجي، حڪمرانن کي مڳي آهي اهي سمجهن ٿا ته سنڌي سنڌن ڪيسي ۾ پيل آهن اٿهن جو دماغ خراب آهي سنڌي غلام نه آهن هو پنهنجي سنڌ جي پاڻي تي ڌاڙو ۽ ڪارپوريٽ فارمنگ جي ٿالهي سان زمينن تي قبضو ٿيڻ ڏيندا. اياز لطيف پليجي چيو ته هنن بدي ۾ ڏيوٽ جي سڳاوٽي ڪٿي آهي، هي وقت مايوس ٿيڻ، ٿڪجڻ، روئڻ بهاتا ڪرڻ، گوڙها ڳاڙڻ ۽ گهر ويهڻ جو ناهي، هي وقت ڳات اوچو ڪري، جهر جهنگ سجاڳ ڪرڻ ۽ گهٽي گهٽي ۾ مزاحمت ڪرڻ جو آهي. اياز لطيف پليجي چيو ته سنڌ بک، بدامني ۽ غربت ۾ گهيريل آهي ٺوان ڪينال ٺاهڻ ۽ زمينن تي قبضو سنڌ جو مستقبل داءُ تي لڳائڻ آهي سنڌو درياهه جو رستو بند ڪري ملڪ جي وحدت سان نه کيڏيو وڃي. اياز لطيف پليجي چيو ته چشما ۽ تونسه واهن کي مسلسل وهائڻ ۽ ٺوا ڪينال ٺاهڻ غير آئيني عمل آهي. سنڌ جي هاري ۽ مزدور کي ٻن وقتن ماني لاءِ محتاج بڻايو ويو آهي. اياز لطيف پليجي چيو ته وفاقي سيڪريٽريٽ ۽ ڪارپوريٽ سيڪٽر ۾ سنڌ جي ڪا به نمائندگي ناهي سنڌ جي ملازمن سان وفاقي ڪاتن ۾ امتيازي سلوڪ ڪيو پيو وڃي وفاق سمجهي ته سنڌ جي عوام جي صبر جو پيمان ختم ٿي رهيو آهي، دير نه ٿي وڃي سياسي پارٽين جي مفادن جي جنگ ۾ پاڪستاني عوام ٿشاٿو بڻجي رهيو آهي وفاق، پارليامينٽ ۽ عدليه سنڌ جي عوام جون شڪايتون چو نه ٻڌي رهيون آهن؟ اياز لطيف پليجي چيو ته زرداري شهباز ٺوان ڪئنال ناهي سنڌ جي مستقبل کي داءُ تي لڳائي سنڌي تهذيب کي ختم ڪرڻ چاهين ٿا، سنڌو درياءُ جو رستو روڪي پاڪستان جي يڪجهتي امن امان جمهوريت سان نه کيڏيو وڃي سنڌو درياءُ مان ٺوان ڪئنال جي تعمير پاڪستان جي بقاءِ لاءِ خطرناڪ سازشون آهن، سنڌ پاڪستان ۾ آئين ۽ قانون جي بالادستي ۽ حقيقي جمهوريت چاهي ٿي، سنڌ کي ٻڌايو وڃي ته سنڌ جو ڦصور ڪهڙو آهي جو سنڌ جو پاڻي بند ڪري درياءُ سنڌ مان ڪئنال ڪڍيا پيا وڃن. سنڌ کي پٽ سان لڳايو پيو وڃي. سنڌ جي تهذيب ۽ قومي سڃاڻپ درياءُ ڪسيو پيو وڃي، اياز لطيف پليجي چيو ته پاڪستان جي عوام جي حقيقي نمائندگي ڪرڻ واريون اسيمبليون موجود ناهي اسيمبليون چورن ڌاڙيلن ڦورن جي حوالي آهن. سنڌ جي هاري ناري مزدور کي ماني لاءِ محتاج بڻايو ويو آهي، پيپلزپارٽي ۽ زرداري سنڌ کي تباهه ڪري ڇڏيو آهي، سنڌ جا غريب ڪوئيل ڏوڪويل ماريل هيسيل ماڻهو اڄ به پگهرواري دور جي ماڻهن جيان جيئڻ تي مجبور آهن. زرداري، شهباز شريف پنهنجي عارضي مفادن جي لاءِ فيڊريشن کي نقصان پهچائڻ بند ڪن

بقايا 02

داخل ڪوچ ڊرائيور فراران سلسلي ۾ روهڙي ويجهو پٽڻي ٿاڻي جي حد نيشنل هاءِ وي تي بيگم نصرت ڀٽو يونيورسٽي پرسان تيز رفتار مسافر ڪوچ جو موٽرسائيڪل کي ٽڪر جنهن جي نتيجي ۾ موٽرسائيڪل سوار 60 سالن جي عورت گل ناز زال غلام قادر جاگيراڻي ڪنڌرا واسڻ موقعي تي ئي فوت ٿي وئي جڏهن ته سندس مڙس غلام قادر جاگيراڻي ۽ 7 ورهين جي ٿياڻي سهانا ڌي رميز راجا جاگيراڻي سخت زخمي ٿي پيا حادثو ان وقت پيش آيو جڏهن غلام قادر پنهنجي زال ۽ ننڍڙي ٿياڻي سان گڏ موٽرسائيڪل تي سوار ٿي وڃي رهيو هو ته تيز رفتاري سان ايندڙ ڪوچ ٽڪر هنيو حادثي ڪان پوءِ ڪوچ جو ڊرائيور ڪوچ سميت فرار ٿي ويو واقعي جي اطلاع ملڻ تي پٽڻي پوليس موقعي تي پهچي جتان لاش ۽ زخمين کي هنگامي بنيادن تي تعلقي اسپتال روهڙي ڪٺائي آئي جتي پهرياتي امداد ڪانپو بنهي زخمين کي وڌيڪ علاج لاءِ سول

اسپتال سکر ريفر ڪيو ويو جڏهن ته فوتي عورت جو لاش گوٺ ڪنڌرا پهچڻ تي گهر ۾ ڪهرام مچي ويو وارثن سان گڏ پاڙيسرين جو به ميڙ تعزيت لاءِ پهچي ويو جڏهن ته پوليس واقعي بابت اڃا تائين ڪا به قانوني ڪارروائي نه ڪري سگهي آهي متاثر خاندان ۽ علائقي واسين اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو آهي ته فرار ٿيل ڪوچ ڊرائيور کي جلد گرفتار ڪري انصاف ڏياريو وڃي.

بقايا 03

ميونسپل ڪاميٽي ۽ تعلقي جي 18 يوسي چيئرمينن هڪ ٻه ٻڌي مليل چاڙ موجب گذريل ٻن مهينن ۾ 500 جي لڳ ڀڳ ريلو وچن ڪتن ماڻهن کي ڏاهي سخت زخمي ڪيو آهي جن مان 410 ماڻهن کي پنوعاقل جي تعلقه اسپتال سميت مختلف بي ايچ يو ڊسپينسرين وٽ انجيڪشنين ڪرايون ويون آهن جڏهن ته پيا ڪيترا ماڻهو وقت سر چڱن ڪتن جي ڏاهلن کي انجيڪشن نه لڳي سگهيون آهن جيڪي ڪنهن به وقت چتي ڪئي جي اثر سبب ماڻهن کي نقصان پهچائي سگهن ٿا هوڏانهن شهرتوڙي ٺنڊن وڏن شهرن گوٺن ۾ رولو ڪتا ڇتا ٿيڻ ڪري ماڻهن ۾ هراس پيل آهي ان ڏس ۾ پيپلز پارٽي توڙي ٻين پارٽين جي چونڊيل چيئرمينن سي ايمر او ٽي ايمر او توڙي سيڪريٽرين کي گهرجي ته هاءِ ڪورٽ سميت عدالتي حڪمن تي عمل ڪندي رولو ڪتا مارڻ مهم شروع ڪئي وڃي ته جيئن ماڻهو ڪتا ڏاڙهڻ واري بي وقتائتي موت کان بچي سگهن.

بقايا 04

قومي ڪارڪنن امتياز پٽي ساگر ملاح ۽ ٻين جي بازيابي لاءِ جيئي سنڌ محاذ پاران سرفراز ميمڻ علي رضا خاصخيلي جي اڳوائي ۾ نوابشاهه پريس ڪلب ٻاهران احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو جتي ميڊيا سان ڳالهائيندي هنن چيو ته سنڌو درياءُ مان ڪئنال ڪڍڻ خلاف احتجاج ڪرڻ جي ڏوهه ۾ اسان جي ڪارڪنن کي ڪنهي گم ڪيو ويو آهي 74 ڏينهن گذرڻ باوجود اڃان تائين انهن جو پتو نه پئجي سگهيو آهي هنن وسوارن کان مطالبو ڪيو ته امتياز پٽي ساگر ملاح ۽ ٻين قومي ڪارڪنن کي آزاد ڪيو وڃي ٻئي صورت ۾ احتجاج جو سلسلو جاري رهندو.

بقايا 05

ضروري آهي، اهو اظهار سنڌ جي جهونئي اديب شاعر ۽ خطاطي دان محمد هاشم "درد" نور آرٽ آشرم تي سنڌي ادبي سنگت سڪرنڊ جي دستوري گڏجاڻي جي صدارتي ويچارن دوران ڪيو. هن چيو ته ادب ۾ شاعري ۽ نثر جو گاڏيانوپاڻ پيڻ وارو ضرور آهي پران جي سرجاءِ ۾ هر ذات ٿئي کي رت وڃڻو پوي ٿو، گڏجاڻي ۾ سڪرنڊ جي نوجوان ڪوجناڪار سجاد حسين خاصخيلي "سنڌ ۾ مياڻوالي تحريڪ جي ڪردار گاجي شاهه" تي تحقيقي پيپر، اديب الهرڪيو خاصخيلي "تعلق دور تي تاريخ جو ورق" پڙهي ٻڌايو. جڏهن ته نوجوان شاعرخير محمد لاکو نثرانو نظم، شاعر قلندر بخش ملاح جوسنا، شاعر شمن علي مگسي شاعري ادبي تنقيد لاءِ پيش ڪئي، جنهن کي مجموعي طور ساراهيو ويو جڏهن ته درد محمد هاشم ائو صدارتي ويچارن سان گڏ آخر ۾ پنهنجي شاعري ۽ ٻڌائي، گڏجاڻي ۾ سنڌ هند جي شاعر شري ڪانت صدف جي وچوڙي تي ڏک جو اظهار ڪيو ويو گڏجاڻي ۾ ماڻڪ ملاح، نور ڪيريو محمد عالم ڪيريو ۽ وقار علي ڪيريو پڻ شرڪت ڪئي.

بقايا 06

پر ۾ احتجاجي مظاهرا ڪرڻ جو اعلان ڪندي عوام کي پرپور شرڪت جي اپيل ڪئي آهي. پاڻي تي ڌاڙي ۽ ڪارپوريٽ فارمنگ خلاف جدوجهد وڌيڪ تيز ڪرڻ جو پڻ فيصلو ڪيو ويو آهي. جماعت اسلامي سنڌ جي امير ڪاشف سعيد شيخ لوئر سنڌ جي ضلعي عهديدارن جي اجلاس کي خطاب ڪندي چيو ته گذريل 17 سالن کان مسلسل حڪومت ۾ هجڻ جي باوجود پيپلز پارٽي سنڌ ۾ امن قائم ڪرڻ ۾ ناڪام رهي آهي. هن چيو ته هن وقت سموري سنڌ بدامني جي ور چڙهيل آهي، خاص طور تي ڪشمور، گهوٽڪي، شڪارپور ۽ جيڪب آباد ۾ شديد بدامني ماڻهن جي زندگي عذاب بڻائي ڇڏي آهي مقامي ماڻهو بااثر ظالم وڏيرن، ڌاڙيلن ۽ پوليس جي ڪارين رڍن جي شيطاني گٺ جوڙ پنگ لاءِ اغوائن کي هڪ منافع بخش ڌنڌو بڻائي ڇڏيو آهي پاڻي تي ڌاڙي زمينن ۽ وسيلن تي قبضي جي سازش ڪان وٺي ڌاڙيل راڄ تائين، سنڌ چوڌطرف مافياز جي گهيري ۾ آهي. بدامني جي ڪري تعليم ڪاروبار معيشت ۽ ثقافت کي ناقابل تلافي نقصان پهچي رهيو آهي. هن چيو ته اڃا تائين درجنين ماڻهو ڌاڙيلن جي قيد ۾ آهن، خاص طور تي هندو اقليتي برادري کي پريشان ڪيو پيو وڃي، جنهن جي ڪري هزارين هندو خاندان پنهنجا گهر ۽ ڪاروبار ڇڏي هجرت ڪرڻ تي مجبور ٿي ويا آهن. ڪاشف سعيد شيخ چيو ته جماعت اسلامي ان سنگين مسئلي تي اڳ به آل پارٽيز ڪانفرنسون، ڌرڻا ڏنا آهن، پر عوامي احتجاج ۽ اعليٰ اختيارين کي بار بار ڌيان ڏيارڻ باوجود سنڌ مٿي تي جون به نٿي چري جيڪا بي حسي جي انتها آهي. امن مهيا ڪرڻ بدران، امن جي لاءِ پرامن احتجاج ڪندڙن تي دهشتگردي جا ڪيس داخل ڪرڻ حڪمرانن جو شرمناڪ عمل ۽ بدترين فسطائيت آهي. صوبائي امير زور پريو ته عوام جمعي تي بدامني خلاف جماعت اسلامي طرفان ٿيندڙ احتجاجي مظاهرن ۾ ڀرپور شرڪت ڪري سجاڳي جو ثبوت ڏين اجلاس ۾ حيدرآباد، ميرپور خاص ۽ نواب شاهه ڊويزن جي عهديدارن شرڪت ڪئي، جنهن ۾ ڪارڪردگي رپورٽ سميت ٻين تنظيمي، دعوتي ۽ عوامي معاملن تي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. ان موقعي تي صوبائي نائب امير محمد افضال، جنرل سيڪريٽري محمد يوسف، ڊپٽي جنرل سيڪريٽري نواب مجاهد بلوچ، الطاف احمد ملاح، سهيل شارق، زاهد حسين راجپر پڻ موجود هئا.

بقايا 07

سجاول، ٺٽو ۽ بدين ضلعن ۾ بدترين تباهي آڻڻ ڪان پوءِ به سمنڊ به خاموش ٿي ويو پر طوفان متاثرن ۽ ڦٽجارن جي زندگين ۾ اڃان تائين مانار نه اچي سگهي!! گهاتوڻن جي گهر موٽي نه اچڻ ڪري 26 سال پراڻا زخم اڃان تائين تازا، ڪيترن ئي ڦٽجارن جا لاش نه ملڻ ڪري سندن مائرون ويٺيون هنجون هاري هاري اکين جو نور وڃائي سندن اوسيئڙي ۾ مالڪ حقيقي سان وڃي مليون آهن. حڪومتي سطح تي ٿيل سمورا سڪتا اعلان به اڌورا ٿي رهجي ويا، ساموڊي پٽي جا رهواسي هن وقت به قدرتي آفتن سبب غير محفوظ بنيل. رپورٽ مطابق 19 مئي 1999ع ۾ سنڌ جي ساموڊي پٽي ۽ ڪاريءَ رات جو آيل خطرناڪ ۽ موتمار ساموڊي طوفان تواي کي اڄ جي 26 سال مڪمل ٿي ويا آهن. انتهائي تيز ترين 170 ميل في ڪلاڪ جي رفتار ۽ تيز هوائن سان ان جو وڏو اثر سنڌ صوبي جي ساحلي پٽي وارن ضلعن بدين، ٺٽي ۽ سجاول ضلعن جي ساموڊي ڪناري وارن شهرن ۽ ڳوٺن ۾ ٿيو هو طوفان هتي جي ڳهرن، انفراسٽرڪچر زراعت ۽ فشريز جي صنعت کي وڏي پئماني تي تباهه ڪيو هو لاڳاپيل ادارن جي رپورٽن مطابق جاڻايل طوفان ۾ 5,200 ڳوٺن ۾ گهٽ ۾ گهٽ 600,000 ماڻهو متاثر ٿيا 67,285 ۽ گهرمڪمل تباهه ۽ 82,181 گهرن کي نقصان پهتو 400,000 ايڪڙ زرعي زمين سمنڊ جي کاري پاڻي سان ٻڏي بنجر بڻجي وئي، ۽ 28,000 جانور پڻ متاثر ٿيا، 675 مڇي مارڻ واريون ٻيڙيون تباهه ٿي ويون ۽ سرڪاري انگ اکرن مطابق 191 ماڻهو جن ۾ اڪثر مڇي مارڻ هئا سي مارجي ويا هئا. جڏهن ته مقامي طور انگ اکر گڏ ڪندڙ تنظيمن مطابق 450 جي لڳ ڀڳ ماڻهو مارجي ويا هئا، ان وقت جاتي تعلقي جي ساموڊي پٽي ۽ جي ڪيترن ئي ڳوٺن ۾ وڻن تي رکيو لاش ٿي لاش لٽڪيل نظر آيا، سمنڊ اندر ويل ماهيگير واپس نه موٽيا، سندن هوڙا ۽ لانچون ٽٽي پرزا پرزا ٿي تباهه ٿي ويون ۽ گهاتوڻن جا لاش تمرجي ٻيلن ۾ پيل ۽ وڻن ۾ ٽنگيل نظر آيا. هر پاسي پاڻي ئي پاڻي هجڻ ڪري بچي ويل رهواسين کي سندن پيارن جا لاش دفنائڻ لاءِ زمين به نه

ٿي ملي. 1999ع جي ساموڊي طوفان ۾ رڳو سجاول ضلعي جي ساموڊي ڪناري وارن ڳوٺن ۾ رهندڙ ۽ سمنڊ ۾ مڇيءَ جو شڪار ڪندڙ 448 انسان حياتيون وڃائي ويٺا ۽ ڪيترن ئي ڏينهن ۽ مهينن تائين ڳوٺن ۽ ساموڊي ٻيلن مان لاش ۽ هڏاوان پڃرا هٿ ايندا رهيا. ساموڊي طوفان جتي اٿيڪ نقصان ڏنا، اتي وچوڙي جون درد ڪهاڻيون پڻ جاتيءَ جي ماڻهن جي حصي ۾ آيون طوفان ۾ عارو ملاح جا چار پٽ مري ويا هئا، جن جي جدائيءَ ۾ هو روئي روئي سنڌس اکين جو نور وڃائجي ويو. مائي سومريءَ ٿالهي هڪ عورت جا ٽي ٺاٺي، هڪ ڏيرءِ هڪ گهرو پٽ مري ويو هو. جنهن پنهنجن پيارن جي موت تي "اعلانيل معاوضي" جي حلفيه فارم پڙڻ کان انڪار ڪندي چيو هو ته، "دل نٿي مڃي ته هو مري ويا آهن ۽ سرڪار ته ٻه پروسو ناهي ته اها واقعي مدد ڪندي". "ڳوٺ چيچر ڏانڊل جي مائي ليلان سچي ڪنٽب جي 18 ڀاتين جن ۾ شامل نوجوان ٺنهن، ٻارڙن ۽ ڏيڙن کي علائقي مان روز خبرات وٺي پالڻ کان وڌيڪ پنهنجي فوت ٿيل ٻن پٽن، ٽن ٺاٺين ۽ مڙس جي وچوڙي جو درد پالينڊي هئي. سنڌس پراڻي ۽ چتيل لڳل جهولي جي ڳالهه ڪيسي ۾ سنڌس وڇڙي ويل پيارن جون تصويرون موجود هونديون هيون. تصويرون کي هو چنڊي ٽيٽ پاڻ به فوت ٿي وئي. سنڌ جي وسيلن مان مالامال ساحلي پٽي ۾ اڄ به بک، بدحالي، غربت ۽ افلاس جو راڪاس نظر اچي ٿو ان وقت جي وزيراعظم ميان نواز شريف ۽ سنڌ حڪومت جي ڪيل ڪنهن اعلان تي اڄ ڏينهن تائين عمل نه ٿي سگهيو ساحلي پٽيءَ جي ڳوٺن کي ماڊل وليج بنائڻ ۽ مستقبل ۾ طوفان کان بچاءَ لاءِ اپاءَ وٺڻ وارا اعلان به اعلان ئي رهجي ويا. ساموڊي طوفان جي زخمن جي چوٽ چوٽ چوڻهي ويل مهانگائي به ويچارن ڦٽجارن ۽ مسڪين ماڻهن جي جيلهه چيچي ڪري ۽ جهڳا جهڻ ڪري ڇڏيا آهن.

بقايا 08

پوليس گهرن مان 2 تولا سونا زيور هڪ لک 45 هزار رقم ۽ ڪنوار جي ڏاج سميت بيو سامان ڪٽي وئي آهي : ڳوٺاڻا رپورٽ موجب وڳڻ ويجهو پوليس چڙهائي دوران ڪنيل ڪنوار جو ڏاج سونا زيور رقم واپس نٿي متاثرن انصاف جو مطالبو ڪيو خبر موجب وڳڻ ويجهو گذريل ڏينهن قمبر ضلعي جي مختلف ٿاڻن جي پوليس اٿالڻ ڳوٺ هٽيون تي چڙهائي ڪري ڳوٺاڻن محرم چانڊيو علي محمد ۽ عاشق چانڊيو جي گهرن مان ڪنيل 2 تولا سونا زيور هڪ لک 45 هزار رقم ۽ ڪنوار جي ڏاج سميت بيو سامان پوليس واپس نه ڪيو ان حوالي سان متاثر ڳوٺاڻن جو داڻهڻ هو ته قمبر پوليس بناجواز گهرن ۾ گهڙي پچ ٻاڪري پيٽن مان نيائي جو ڏاج 2 تولا سونا زيور هڪ لک 45 هزار روڪ رقم ۽ گهريلو سامان ڪٽي وئي آهي جنهن جي واپسي لاءِ قمبر ٿاڻي تي ويا آهيون پر سامان واپس ناهي مليو هنن وڌيڪ چيو مسڪين پوورهيت آهيون هاريو ڪري پيٽ گذر ڪيون ٿا پوليس سياسي چيرچ تي گهرن جو سمورو سامان پهاري وئي آهي جڏهن ته پوليس اسان جا چار نوجوان گرفتار ڪري سخت ذهني تارچر بعد ڇڏيا جيڪي خوف ۾ ورتل آهن هنن ايس ايس پي قمبر شهداد ڪوٽ کان مطالبو ڪيو ته پوليس پاران ڪنيل سونا زيور رقم ۽ بيو سامان واپس ڪرائي انصاف ڪيو وڃي.

بقايا 09

افسوسناڪ واقعو جو جوابدار پوليس گرفتار ڪري ورتو ان سلسلي ۾ ترجمان پوليس موجب سڪرنڊ جي ڪٿي ٿاڻي جي حد ۾ ڏير هٿان مبينا طور غيرت جي ڏالي تي پاڃائي کي قتل ڪرڻ واري واقعي جو مڪ جوابدار عاشق ولد عبدالرسول ڪلهوڙو کي گرفتار ڪري ورتو آهي جاچ بعد جوابدار خلاف وڌيڪ ڪارروائي ڪئي ويندي.

بقايا 10

احتجاجي مظاهرو ڪري ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته منهنجو مڙس ظفر عباسي فوت ٿي ويو آهي ۽ ان جي جي ٿالهي تي گوليمار نوابشاهه ۾ هڪ جڳهه آهي جنهن تي منهنجو ڏير غفورالدين عباسي 9سالن کان قبضو ڪيو ويٺو آهي اسان جڏهن به پنهنجو حق گهرڻ لاءِ وڃون ٿا ته اسان کي موت مار ڌمڪيون ڏئي گهر مان ڪڍي ڇڏي ٿو هن چيو ته مان دربدري واري زندگي گذاري رهي آهيان، هن وس وارن کي اپيل ڪئي ته مونکي پنهنجو حق ونرائي ڏنو وڃي جيئن مان پنهنجي ٻچڙن سان گڏ بهتر زندگي گذاري سگهان.

بقايا 11

متاثرين هن جديد دور ۾ به غربت ۽ فاقا ڪشي واري زندگي گذارڻ تي مجبور آهن طوفان جو اثر اڄ به انهن علائقن ۾ تروتاز آهي، گهڻن ماهيگيرن جا پيارا اڄ به هندستان جي جيلن ۾ اذيت واري زندگي گذارڻ تي مجبور آهن. جيڪي طوفان کان بچڻ لاءِ هندستان جي حدن ۾ داخل ٿي ويا هئا، اڄ به مهانا انهن کي ياد روئي پوندا آهن. حڪومت پنهنجن واعدن کي ايتري وڏي عرصي ۾ به پورو نه ڪري سگهي آهي، تباهي کانپوءِ حڪومت پاران سڀ کان زياده متاثر ٿيندڙ جاتي جي هڪ ڳوٺ عبدالرحمن دهاندل کي ماڊل وليج بنائڻ ۽ فوت ٿي ويل ماهيگيرن جي وارثن کي هڪ هڪ لک رپيا ڏيڻ جو اعلان صرف اعلان ئي رهجي ويا، حڪومت پاران وعدو وفا نه ٿيڻ ڪري ساحلي پٽي جا ماڻهو اڃا بنيادي سهولتن کان محروم آهن. هن مشڪل دور ۾ اندازو لڳائي سگهجي ٿو ته هڪ خاندان جي راشن جو خرچ ڪيترو ٿئي ٿو پوءِ جتي 450 ماڻهن جي موت مان ٿيندڙ هزارين خاندانن جي تباهي جوازالو به حڪومت نه ڪري سگهي ته ان حڪومت تي سواءِ افسوس ڪري ٻيو ڪجهه به نٿو ڪري سگهجي.

بقايا 12

وزيراعظم نواز شريف ۽ هاڻوڪي وزيراعظم شهباز شريف ساحلي پٽي جا ست پيرا دورا ڪري هربيري ڪيترائي اعلان ڪيا. جن ۾ متاثر ڳوٺن کي ماڊل وليج بڻائڻ مري ويلن جي وارثن کي معاوضو ڏيڻ، ڳوٺن جي حالت بهتر بنائڻ سميت قدرتي آفتن کان بچاءَ لاءِ ارلي وارننگ سسٽم لڳائڻ جا اعلان ڪيا پر انهن مان ڪنهن هڪ تي به عمل نه ٿي سگهيو آهي. ان سلسلي ۾ ساحلي پٽي کي ڳوٺن جو چوڻ آهي ته 1999 ۾ مسلم ليگ (ن) جي حڪومت هئي ۽ نواز شريف وزيراعظم هو هن وقت به انهن جي ئي حڪومت آهي. وزيراعظم نوازشريف گرٿيل ۽ مري ويل جي وارثن کي هڪ لک روپيه معاوضو ڏيڻ جو اعلان ڪيو هو پر ان لاءِ به اسان کان اسٽامپ پيپر تي قسم نامو ورتو ويو ۽ صرف 30 هزار ڏنا ويا آهي ۽ سڀني متاثرن کي نه ملي سگهيا. انهن چيو ته اسان جي ڳوٺن ۾ 1999 واري طوفان کان پوءِ جر ڪاروائي ڪو پيئڻ جو مٺو پاڻي توڙي ٻيون ضرورت واريون سهولتون سان کي ميسر نه آهن انهن چيو ته حڪومت پنهنجن ڪيل اعلانن تي عمل ڪري ۽ اسان کي بنيادي انساني سهولتون مهيا ڪري ڏنيون وڃن ۽ قدرتي آفتن کان بچاءَ لاءِ اپاءَ وٺي آئند لاءِ اهڙي ساٿجي کان اسان کي بچايو وڃي.

بقايا 13

علامه اورنگزيب فاروقي پاڪستاني هٿياربند فوج کي خراج تحسين پيش ڪرڻ ۽ ڪارڪنن سان ملاقات ڪرڻ لاءِ سانگهڙ ضلعي پريس ڪلب جو دورو ڪيو ميڊيا سان ڳالهائيندي هن چيو ته پارٽ سان پاڪستان جي جنگ سڀني سياسي پارٽين کي متحد ڪيو ۽ هن پنهنجي عزم جو اظهار ڪيو ته جيڪڏهن اسان پاڪستاني آهيون فوج جو ساٿ اسان جو حق آهي. بعد ۾ مدرسه خلفاء راشدين گجري ۾ قرآن پاڪ جون 20 ڪان وڌيڪ دستاربندي ڪئي وئي. شاگردن ۽ مزدورن کي خطاب ڪندي هن چيو ته هن پنهنجي سڀني ٻڌندڙن ساٿ ڏيندڙ کي حڪمر ڏنو ته پاڪستاني فوج اسان جو فخر آهي. جڏهن به پاڪستان جي فوج جا سپاهي نظر اچن ته انهن تي گلن جي برسات ڪرڻ گهرجي ۽ انهن جي حق ۾ نعرا هڻي انهن جي حوصلا افزائي ڪرڻ گهرجي. آخر ۾، حضرت ملڪ پاڪستان، پاڪستان فوج، اداري ۽ ان جي شاگردن لاءِ دعا گهري ۽ پنهنجي منزل ڏانهن روانا ٿيا بعد ۾، هن ضلعي اڳواڻ سيد عبدالسميع شاهه جي عيادت ڪئي ۽ سندس صحتيابي لاءِ دعا ڪئي. هن چيو ته عبدالسميع شاهه اسان جي قافلي جو

بهترين ڪمانڊر آهي ۽ سندس قربانيون عظيم آهن. ان سان گڏ سني ڪوآرڊينيشن ڪائونسل ضلعي صدر مولانا شوڪت علي فاروقي، صوبائي نائب صدر مولانا محمد طاهر شاهه، تحصيل صدر پائي عبدالسميع شاهه حيدري ۽ ضلعي جوائنٽ سيڪريٽري مفتي ابو طلحه حنفي ۽ ٻيا ڪارڪن وڏي انگ ۾ موجود هئا.

بقايا 14

محروم، شهري ۽ سماجي حلقن ۾ گهٽتي جي لهر چيف جسٽس آف سنڌ هائي ڪورٽ سميت ٻين اعليٰ اختيارين کان نوٽيس وٺڻ جو مطالبو ان سلسلي ۾ سکر انتظاميه، چونڊيل نمائندن جي لاپرواهي، ۽ لاڳاپيل کاتن جي عملدارن جي غفلت ۽ لاپرواهي سبب پاڻي جي ٽنين وڏي شهر سکر جي 27 لک کان وڌيڪ آبادي اڄ به صاف پيئڻ جي پاڻي کان محروم آهي. شهرين کي سنڌو درياهه مان واٽر ورڪس ذريعي جيڪو پاڻي مهيا ڪيو پيو وڃي اهو به آلودگي ۽ بدبوءِ سان ڀريل آهي جيڪو انساني صحت لاءِ نهايت نقصانڪار آهي. اهڙي پاڻي جي استعمال سان گيسٽرو سميت پيٽ جون بيماريون پيدا ٿي رهيون آهن ڪجهه سال اڳ سکر شهر سميت ضلعي جي مختلف علائقن ۾ وڏي رقم خرچ ڪري فلٽر پلانٽ لڳايا ويا هئا، جيڪي هاڻي مڪمل طور تي ناڪاره ۽ بند پيل آهن. حڪومت ۽ انتظاميه جي ٿوري توجهه ۽ سنجيدگي سان اهي فلٽر پلانٽ بيهر هلائي سگهجن ٿا، جنهن سان عوام خاص ڪري غريب ماڻهن کي صاف پيئڻ جو پاڻي خريدڻ جي تڪليف کان ڇوٽڪارو ملي سگهي ٿو سابق ضلعي حڪومت ۽ بلدياتي دور ۾ تعمير ڪيل اهي فلٽرپلانٽ ٿورو عرصو هلڻ کان پوءِ بند ٿي خراب ٿي ويا هئا، جن جي مرمت لاءِ ڪيترائي سال گذرڻ باوجود اڃا تائين ڪو به قدم نه ڪنيو ويو آهي. شڪايتن باوجود موجوده حڪومت، سکر انتظاميه ۽ چونڊيل نمائندن به انهن فلٽر پلانٽن کي بيهر فعال ڪرڻ لاءِ ڪا به سنجيده ڪوشش ناهي ڪئي جنهن سبب ضلعي ۾ منرل واٽر جو ڪاروبار عروج تي پهچي ويو آهي. شهري ۽ سماجي حلقن چيف جسٽس آف سنڌ هائي ڪورٽ سميت اعليٰ اختيارين کي اپيل ڪئي آهي ته جانايل عمل جو فوري طور نوٽيس وٺي، عوام کي صاف پيئڻ جي پاڻي جي فراهمي يقيني بڻائڻ لاءِ ڪردار ادا ڪيو وڃي.

بقايا 15

وارداتون ڪري فرار ٿي ويا ۽ جي وارداتجا سي سي ٽي وي فوٽيج به هٿ ڪيا ويا آهن فوٽيجز ۾ ڏسي سگهجي ٿو ته ڦورو پسٽل سان سرعام واپاري جي دڪان تان ڦر جي واردات ڪري رهيا آهن ۽ موٽرسائيڪل ڦر ڪري رهيا آهن پٽ شاهه ٿاڻي جي حد ڪنڊوروڊ مين بس اسٽاپ پوليس چيڪ پوسٽ جي پرسان ڪرياڻ جو دڪان هلائيندڙ هريش ڪمار ولد ڪيسومل ڪان نامعلوم ڦورو هٿيارن جي زور تي هڪ عدد موبائل سيٽ ڪيش رقم ۽ واٽهو وقار ساهووال کان 2020 ماڊل سي ڊي موٽرسائيڪل ڦر ڪري آرام سان فرار ٿي ويا ان باري ۾ دڪاندار هريش ولد ڪيسو مل جوچوڻ آهي ته آئون پنهنجي دڪان تي ويٺو هئس ته نامعلوم ٻه ٻڌل ماڻهو دڪان تي آيا ۽ هٿيارن جي زور تي مون کان موبائل سيٽ ۽ ڪيسي ۾ پيل بٽون پرس جنهن ۾ تقريبن 2 کان 3 هزار روپيا هوندا ڦر ڪري ويا ۽ دڪان کان ٻاهر هڪ واٽهو وقار ساهووال کان موٽرسائيڪل به ڦر ڪري ويا آهن واقعي بعد دڪاندار ۽ علائقي واسي وڏي تعداد ۾ گڏ ٿي ويا اطلاع ملڻ تي پٽ شاهه پوليس پڻ واقعي واري هنڌ پهچي تفصيل وٺي جاچ شروع ڪري ڇڏي آهي جڏهن ته دڪان ۾ لڳل سي سي ٽي وي فوٽيجز ۾ واضح طور ڏسي سگهجي ٿو ته ٻٽ ٻڌل ڦورو هٿيارن جي زور تي دڪاندار ڪان پئسا ۽ موبائل ۽ دڪان کان ٻاهر هڪ واٽهو وقار ساهووال کان موٽرسائيڪل ڦر ڪري رهيا آهن متاثر واپاري هريش ڪمار ۽ ڳوٺائي وقار ساهووال جو چوڻ آهي ته ڏينهن ڏٺي جو به پنهنجي دڪانن ۽ شهر ۾ محفوظ نه آهيون اعلا اختيارين نوٽيس وٺن ۽ جوابدارن کي سوگهو ڪري اسان سان انصاف ڪيو وڃي، آخري اطلاعن تائين پٽ شاهه ٿاڻي تي ڪو ڪيس به داخل ٿي نه سگهيو

بقايا 16

ملڪ ۽ ٽنيا برادري ۾ جهيڙي دوران جتوئي برادري جو هڪ چٺو قتل واري مامري جو فيصلو تمندار صدا حسين چانڊيو جي سرپرستي ۾ هڪ جرگو ٿيو فيصلي ۾ مشيرن سيٽ جلال چانڊيو پيو مشير قربان علي چانڊيو ٿيو جڏهن ٻن قريز محمد علي ٽنيو ۽ فوتي جي وارثن جو فيصلو ٿيو جنهن ۾ فيصلي جي امين بنهي ڌرين جو ڳالهيون ٻڌي شورم جي مالڪ محمد علي ٽنيو کي ڏوهي قرار ڪندي 23 لک ڏنڊ ۽ شهزور ڳاڏي جتوئي برادري کي ڏني ويندي پئسا قسطن ۾ ادا ڪيا ويندا ڌرين فيصلو ٻڌي قبول ڪيو سندن کي پاڪر پارائي کير ڪيو ويو.

بقايا 17

مرزا جو بدين جي ساحلي پٽي ۾ وڏي عوامي ميڙ کي خطاب تفصيل موجب سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي ۽ جي ڊي اي طرفان بدين جي ساحلي پٽي جي علائقي احمد راجوجي چڪ 84 جي ڳوٺ آچار راجو ۾ وڏي احتجاجي جلسي جي خطاب ڪندي سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي جي صدر سنڌ ايڪشن ڪميٽي جي اڳواڻ سيد زين شاهه جي ڊي اي اڳواڻ بئريسٽر حسنين مرزا ايس يو پي جي نائب صدر ايڊوڪيٽ امير آزاد پنهور مرڪزي اڳواڻ روشن برڙو ۽ ٻين چيو آهي ته ڪارپوريٽ فارمنگ جي ٿالهي تي سنڌ جون زمينون غير قانوني طريقي سان ٻاهرين ماڻهن ۽ نيڪيدارن کي الاٽ ڪيو ويو آهن سنڌ جي عوام اهڙي وفاقي ۽ صوبائي فيصلي کي ڪڏهن به قبول نه ڪندو سنڌ جي زمين درياءُ ۽ معدني وسيلن جي مالڪ سنڌي آهن جلسي کي خطاب ڪندي ايس يو پي اڳواڻ سيد زين شاهه چيو ته ملڪ جي 48 لک ايڪڙ زمين حڪومت ڪمپنين کي ڏئي سنڌ جي حق تي ڌاڙو هڻي رهي آهي جنهن مان 13 لک ايڪڙ زمين سنڌ جي آهي پيپلز پارٽي حڪومت صدر آصف زرداري جي چوڻ تي اقتدار حاصل ڪرڻ سنڌ جي زمينن ۽ درياءُ جو پاڻي وڪرو ڪري ڇڏيو آهي انهن ظالمن ڪان ڪان ڏري ڏري جو حساب وٺڻ جو وقت اچي ويو آهي سيد زين شاهه احمد راجو سميت سموري سنڌ جي ڪي يقين ڏياري ڪرائيندي چيو ته سنڌ جون زمينون ۽ پاڻي هرگز ڪنهن به صورت ڪمپني سرڪار کي نه ڏيندا سيون سنڌ ۾ پاڻي جي شديد ڪوٽ آهي بدين جي ساحلي پٽي ۾ پاڻي جي ڪوٽ سبب ڏڪار واري صورتحال آهي هتي جا ماڻهو لڏ پلاڻ ڪرڻ تي مجبور آهن پيئڻ جي پاڻي لاءِ ماڻهو پريشان آهن هنن حڪرائن کي سنڌ جي اصل رهواسين جي ڪو به احساس ناهي جي ڊي اي اڳواڻ صوبائي وزير حسنين مرزا چيو ته فارم 47 ذريعي سنڌ تي قبضو ڪري ويٺل سنڌ جي غدارن سنڌ جون زمينون وڪڻي ڇڏيو آهن اهي زمينون سنڌ جي ماڻهن جي ملڪيتون آهن انهن تي ڪنهن جو قبضو برداشت نه ڪيو ويندو عوام دشمن حڪمرانن جي غلط پاليسين ۽ منصوبن جي ڪري عوام بک بد حالي جو شڪار بڻجي ويو آهي مهانگائي بيروزگاري سبب سنڌ جا ماڻهو خودڪشي ڪرڻ تي مجبور آهن ظالم حڪمرانن عوام کان جيئڻ جو حق به کسي ورتو آهي ايس يو پي جي امير آزاد چيو ته گرين پاڪستان جي ٿالهي تي سنڌ جي ماڻهن سان تاريخي دوکو ڪيو پيو وڃي اهڙي عوام دشمن پاليسي عوام دشمني جو بدترين مثال آهي درياءُ وڪڻي سنڌ سڪائڻ جي سازش ڪڏهن به ڪامياب ٿيڻ نه ڏبي ايس يو پي جي سينئر نائب صدر روشن برڙو اعلان ڪندي چيو ته سنڌ جي زمين جي نيلامي خلاف بدين جي ساحلي پٽي احمد راجو کان احتجاجي تحريڪ جو باقاعده آغاز ڪيو ويو آهي ان سلسي ۾ سنڌ جي هر ضلعي هر ڳوٺ واهڻ وستي ۾ قبضو ڪيو ويو سنڌ جي غدار حڪمران خلاف احتجاج جاري رکندو عوامي جلسي کي دلبر خواجه امير بخش ٿيبو حيدر شاهه مهرالدين مري عبدالخالق راجو دانش سومرو جمن راجو غلام رسول جت ۽ ٻين اڳواڻن به خطاب ڪيو ان کان سيد زين شاهه جي ريلي تي گولاڙيجي ڪوراهه تندين وڏن

شهرن ۾ شاندار استقبال ڪيو ويو هر هنڌ گلن جي ورکا ڪئي وئي.

بقايا 18

ٽن هٿيارٻندن هٿيارن جي زور تي سندس کان موٽرسائيڪل ڦر ڪئي ڦورون جو پيڇو ڪندا ميهڙ ڪورٽ پرسان هٿيارٻندن ڦورن سان مزاحمت ڪندي دوڙائي پڙ ڦورن کي پڪڙي ورتو سخت مزاحمت بعد هڪ ڦورو فرار ٿي هڪ ڦورو سرفراز ڏيهر ويٺل حسين ڏيهر کي پسٽل سميت پڪڙي ميهڙ پوليس حوالي ڪري ڇڏيو آهي ميهڙ پوليس وڌيڪ جاچ ڪري رهي آهي ٻئي طرف ايس ايڇ او ميهڙ سيد علي اصغرشاهه ڦورن سان مزاحمت ڪري پڪوڙيندڙ اعجاز چانڊيو حسنين چانڊيو کي پاڪر پائي شاباش ڏني.

بقايا 19

ٿيل لاش هٿ آيو آهي. اطلاع تي وارث ۽ سيناراجا پوليس واقعي واري هنڌ پهچي لاش تحويل ۾ وٺي پوسٽ مارٽم لاءِ ميرواهه اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي پڌايو ويو آهي ته 3 ڏينهن اڳ نوجوان پرويز سهتو زمين تي پاڻي جي واري تي وڃڻ دوران گم ٿي ويو هو جنهن کي وارثن پاران ڪافي تلاش ڪيو ويو ۽ سيناراجا ٿاڻي تي سندس مبينا اغوا جي اين سي داخل ڪرائي وئي هئي جنهن بعد اڄ سندس لاش هٿ آيو آهي جنهن لاءِ وارثن پاران الزام لڳايو پيو وڃي ته ڪيس قتل ڪيو ويو آهي جڏهن ته واقعي جو اڃان تائين ڪيس داخل نه ٿيو آهي. جڏهن ته سيناراجا پوليس موجب گم ٿيل نوجوان جو لاش هٿ آيو آهي جنهن واقعي جي جاچ ڪئي پئي وڃي.

بقايا 20

جوش ۽ جذبي سان ملهايو ويو. خاص طور تي گوٺ ڏوڏي جو واڊيو سڪپس ڪاروڙي اوڻ جو واڊيو سميت ڪيترن ئي اسڪولن ۾ شاندار تقريبون ۽ سرگرميون منعقد ٿيون ان موقعي تي شاگردن، استادن، والدين ۽ ڳوٺائن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. جنهن ۾ پاڪ فوج، ملڪ جي سلامتي ۽ يڪجهتي لاءِ خاص دعائون گهريون ويون. مختلف اسڪولن مان نڪتل ريلين ۾ شاگردن قومي جهنڊن، بينرن ۽ تعريبازي سان حب الوطني جو شاندار اظهار ڪيو. تقريبن ۾ سياسي اڳواڻن، سماجي ڪارڪنن، مقامي معزز ڳوٺائن ۽ عورتن پڻ وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. مهمانن پنهنجي تقريبن ۾ پاڪ فوج جي قربانين کي پيٽا پيش ڪئي، ۽ نوجوانن کي ملڪ جي ترقي، امن ۽ يڪجهتي لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ جي تلقين ڪئي. شرڪت ڪندڙن ملڪ سان وفاداري ۽ پاڪ فوج سان گڏ بيهڻ جو اظهار ڪيو "يوم تشڪر" جون تقريبون نه رڳو حب الوطني جذبي کي تازو ڪرڻ جو ذريعو بڻيون، پر شاگردن جي ذهني واڌاري، قومي شعور جي افزائش ۽ سماجي يڪجهتي جي فروغ ۾ پڻ اهم ڪردار ادا ڪيو.

بقايا 21

جيڪا چانڊيا پيٽرول پمپ ڪان شروع ٿي مختلف رستن تان ٿيندي قاضي سرفراز ميمڻ چوڪ تي پهتي جتي ضلعي اڳواڻ زيب سنڌي، جاويد عمراڻي، حسين چانڊيو، راڻجها علي ڪبريو، برڪت جلباڻي، شيراز شاهه ۽ ٻين اڳ اڳ ڳالهائيندي چيو ته 3 مهينا اڳ قومي ڪارڪن ساگر ملاح ۽ امتيازپٽي کي ڪنهي گم ڪرڻ ڪانپو سندن ڪو ڏس پتو ناهي جڏهن ته مٿن ڪنهن به قسم جو ڪو الزام يا ڪيس به ناهي ان جي باوجود ڪين ظاهر نٿو ڪيو وڃي جنهن تي سندن گهر ڀاتي سخت پريشان آهن هنن اقوام متحده سميت انسانيت جي عالمي ادارن کي اپيل ڪئي ته هو جاڻايل معاملي جو نوٽيس وٺڻ مظاهرين اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو ته قومي ڪارڪنن کي فورن آزاد ڪيو وڃي جيڪڏهن مٿن ڪو ڪيس آهي ته اهي عدالتن ۾ ظاهر ڪيا وڃن

بقايا 22

شعبي جي سهڪار سان نامياري آرڪيالاجسٽ پروفيسر ڊاڪٽر غلام مصطفيٰ شر سان "سنڌو تهذيب جو عروج ۽ زوال سبب ۽ اثر" جي موضوع تي ليڪچر پروگرام ٿيو ان موقعي تي ليڪچرڪار ڊاڪٽر غلام مصطفيٰ شر موهن جي دڙي تي ڳالهائيندي چيو ته موهن جي دڙي مان ڪيترائي جنگي هٿيار مليا آهن موهن جي دڙي جا ڇهه لک نوادرات ڪيي ويا آهن هن وقت موهن جي دڙي جي ڪوٽائي مان نڪتل پنج سيڪڙو سامان به ڪونهي، هتان 35 ڪلوگرام سون جا ڳهه مليا ها ۽ ٽيڪ مهرون به مليون هيون. جن مان چاليهه قيمتي مهرون به چوري ڪيون ويون آهن. ماهرن جو چوڻ آهي ته موهن جي دڙي جي ٻولي ۽ مان اسين پنهنجي انگريزي الفابيٽ جا اٽ اکر ورتا آهن. هن وقت موهن جي دڙي جي رهيل ڪوٽائي کان يونيسڪو پابندي مڙهي ڇڏي آهي پاڪاڻ ته سندن چوڻ آهي ته هتان مليل شين جي حفاظت نه ٿا ڪري سگهو ته پوءِ وڌيڪ دڙي کي چوٽا ڪوٽايو. هن چيو ته موهن جي دڙي کان اڳ به سنڌ سپرپاور هئي. سنڌو درياهه جي ڪپن تي ٿهيل جيڪي به آباديون آهن. اهي پندرهن سئو ۽ سورهن سئو قبل مسيح کان به اڳ جون آهن. انهن تهذيبن مان ٻولين جا نشان به مليا آهن. جنهن مان معلوم ٿئي ٿو ته سنڌ ۾ ٻولي ڏڪر ڪيل ڏئور ڪان ئي موجود هئي. هن سنڌو درياهه بابت ڳالهائيندي چيو ته سنڌو درياهه جڏهن هماليا ڪان پاڻي کڻي تيزيءَ سان پنجاب جي شهر مٺڻ ڪوٽ وٽ پهچي ٿو ته اتي آهستي ٿيو وڃي ٿو ته سنڌو درياهه ڪٿي اچي ٿو. جيڪو سنڌو درياهه هڪ ڏينهن ۾ ڏهه لک مڻ لٽ ڪٿي ايندڙ آهي. هن وري موهن جي دڙي بابت ڳالهائيندي چيو ته موهن جي دڙي مان اهڙا گهر به لڌا ويا آهن جيڪي ڇهه ڪان ڇتيهن ڪمرن تي مشتمل آهن. ان کان سواءِ موهن جي دڙي مان سورهن سئو مهرون مليون آهن اهي ظاهر ڪن ٿيون ته هتي سورهن سئو قسمن جا واپاري هئا. هتي هنرمندن جون خاص جايون پڻ مليون آهن. هن درياهن بابت ڳالهائيندي چيو ته سنڌ مان اڳ به درياهه وهندڙ هئا، هڪ هاڪڙو درياهه ۽ ٻيو سنڌو درياهه. تحقيق مان خبر پئي آهي ته هاڪڙو درياهه پنجاب جي جمنا ۽ ستلج درياهه ۾ وهائي ان جو سنڌ ڏانهن رخ مٽيو ويو آهي، هينئر سنڌو درياهه کي به ونگ وجهي ان جي پاڻي کي روڪڻ لاءِ سائپاها ٿي رهيا آهن. اهو ئي سبب آهي جو هن وقت سنڌ ۾ هاڪڙي درياهه جو ڪو وجود ئي نٿو ملي. هن پنهنجي ليڪچر وڌيڪ چيو ته مهراڻ جو مطلب "چنڊ" به آهي. اصل ۾ موهن جي دڙي مان جيڪا ڊانسنگ گرل جي مورتي ملي هئي اها فقط چار انچ هئي. هاڻي ان جو وڏو مجسمو ناهيو ويو آهي. موهن جي دڙي مان جنگي سامان جهڙوڪ ڪهاڙيون، ڀالا ۽ ٻيون شيون مليون آهن هن چيو ته لاڙڪاڻي جي ويجهو جهڪر جو دڙو موهن جي دڙي کان به ٻه هزار سال اڳ جو آهي. آخر ۾ هن چيو ته موهن جي دڙي مان جيڪا لڌيلاڻي ٿي انهن ماڻهن لاڙڪاڻو شهر آباد ڪيو ۽ هڙپا مان جيڪا لڌيلاڻي ٿي انهن ماڻهن لاهور شهر کي آباد ڪيو ان کان اڳ ميزبان شاخ سيڪريٽري عيسيٰ ميمڻ ڳالهائيندي چيو ته هن وقت سنڌ جنگي حالت ۾ آهي اسان کان پنهنجي ٻولي به ڪسي وئي آهي ايتري قدر جو اسان جا چونڊيل اسيمبلي ميمبر اسيمبلين ۾ سنڌي ڳالهائڻ ڪان شرم محسوس ڪن ٿا. اسان جا سنڌ، پيٽ، جنگ، جبل ۽ سنڌ جون زمينون ڪٻايون ويون آهن جنهن تي چپ رهي نٿو سگهجي. پاڪاڻ ته جيڪڏهن سنڌ ۽ سنڌو درياهه هوندو ته اسين به هونداسين پر جيڪڏهن اهي اسان جي هٿن مان نڪري ويا ته اسان جو وجود به ختم ٿي ويندو ليڪچر ڪان پوءِ سوالن جوابن جو وقفو ٿيو جنهن ۾ ڏهه ڪان وڌيڪ شرڪت ڪندڙن ليڪچرڪار ڪان سوال ڪيا، جن جا مطمئن ڪندڙ جواب ڏنا ويا. ليڪچر ڪان اڳ سنڌو درياهه جو پيڙيا پيش ڪرڻ لاءِ مختصر مشاعرو پڻ منعقد ٿي، جنهن ۾ استاد ۽ دايئ ڪامل امداد جتوئي، استاد راهي سومرو، سميع ساجد جوڻيجو غلام حسين ڪيهر اشفاق چانڊيو ۽ اوشاق آڳاڻي پنهنجي شاعري ذريعي سنڌو کي پيٽا پيش ڪئي. ليڪچر ڪان اڳ ليڪچرڪار کي بقاء الله بوزدار اجرڪ جو تحفو پيش ڪيو ۽ روشن ٿوٿاڻي ڪيس ادبي لاٽ ميگزين جا تحفا ڏنا. ان سموري پروگرام جي نظامت صدر ابن شڪر سومري وهنوار ڪان اڳ مشهور گيت "سنڌ به رهندي سنڌي رهندا، جڳ جڳ جيئندو رهندو، سنڌو وهندو رهندو" ايڪو سائونڊ

جي ذريعي هلائي پيش ڪيو ويو جنهن تي پنڊال ۾ ويٺل سمورن اديبن، شاعرن ۽ ساجاهه ۽ وڏن ماڻهن اٿي بيهي ساڳيو گيت جهونگاري سنڌو درياهه کي پيٽا پيش ڪئي. ان کان پوءِ شيراز عباسي شاهه لطيف ڪافي ڳائي پروگرام کي سونهن بخشي. ان ڪان اڳ مظهر گاڏهي ليڪچرڪار کي اجرڪ جو تحفو به پيش ڪيو. ان موقعي تي چار قراردادون پيش ڪيون ويون جن مان سنڌو درياهه تي ٺهندڙ سمورا ڪئنال نامنظور، ڪارپوريٽ فارمنگ جي آڙ ۾ سنڌ جون زمينون ڌاريڙ کي ڏيڻ جي عمل کي نندڻيو ويو ۽ گهر کٽي وئي ته ڌارين کي ڏنل زمينون واپس ڪيون وڃن جن مان سنڌو درياهه تي ٺهندڙ دڙي مان چاليهه مهرون چورايل هڪ دم واپس ڪيون وڃن. سنڌي ٻوليءَ کي سنڌ جي خانگي اسڪولن ۽ ديني مدرسن ۾ به عام ڪيو وڃي اتي به شاگردن کي سنڌي ٻوليءَ ۾ تعليم ڏني وڃي. ليڪچر پروگرام ۾ امان الله شيخ، ڊاڪٽر بدر ڏامراهي خليق ميمڻ، منظور آزاد شيخ، محبوب چانڊيو خالد انصاري، آغا سهراب ميراڻي، رضا برڙو سراج ڪلهوڙو، فقير محمد سنڌي، صديق سومرو، رضا برڙو، تشڪيل ميربحر قربان جتوئي، عبدالهادي بگٽي، فدا ملاڻي مختيار جاگيراڻي، محبوب چانڊيو حنيف سولنگي، حيدار ٿوٿاڻي، جاويد پنهان، شهمير سومرو، سميع ميمڻ، ارشد لنڊ، فهد ڪوراڻي عامر جوڻيجو غلام رسول چانڊيو ٽنگر سومري سميت ڪيترن ئي اديبن، شاعرن ۽ ساجاهه وڏن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. پروگرام جي ڪارروائي نوجوان ليڪ دانش ترڪ هلائي.

بقايا 23

جو 30 سالا نوجوان فرزند الطاف حسين جنو ڪجھ عرصو بيمار رهڻ بعد ڪراچي جي اين آئي سي وي ڊي اسپتال ۾ لاڏائو ڪري ويو سندس لاش گهر پهچڻ تي سندس گهر اندر ڪهرام مچي ويو نوجوان جي اڻ مندائتي موت تي علائقي ۾ سوڳ واري حالت هئي آج مرحوم جي جنازي نماز سڳيون پرسان مشهور درگاهه ميان فيض محمد فقير جي لوڙهي ۾ ادا ڪئي وئي جنهن ۾ علائقي جي سياسي سماجي اڳواڻن، صحافين، شهرين ۽ عزيزن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي بعد ڪيس جنهن بعد ڪيس سوين آئين اڪين سان مٽيءَ ماءِ حوالي ڪيو ويو سندس پوئتين سان سڳيون پرسان ڳوٺ سيد وريل شاهه ۾ تعزيت جو سلسلو جاري آهي

بقايا 24

ڊاڪٽر ٽيمر حڪيم ۽ سيڪوات ڪمپائونڊرن مختلف ٽالن سان دڪان آڏو وڏا بورڊ هڻي ڪيترن ئي ماڻهن کي مختلف بيمارين جا پو ڏئي مدي خارج دوائون ڪارائي ويائي بيمارين ۾ وڪوڙي ڇڏيو شهر جي سڃاڻ اڳواڻن معزز ڳوٺائن توڙي علائقي جي سياسي سماجي مذهبي اڳواڻن سنڌ حڪومت خاص ڪري هيلٿ ڪيئر ڪميشن جي اعليٰ اختيارين کان گهر ڪئي آهي ته پنوعاقل ۽ پرياسي ۾ مدي خارج ۽ ٻه نمبر دوائون ڪپائي ماڻهن کي بيماري هڪ ته دوائون پيون ڏئي ڪيترن ئي موذي مرضن ۾ ڦاسائي لکين رپيا هرجي ڪرائيندڙ عطائي ڊاڪٽرن ٽيمر حڪيمن ۽ سيڪوات ڪمپائونڊرن جي هڙادو ٽالن سان هلندڙ دڪان ڪلينڪز کي سيل ڪري ڪيس ڪي قانون موجب جيل اماڻيو وڃي ته جيئن ماڻهو موذي مرضن ۽ ٻين بيمارين کان بچي سگهن.

بقايا 25

خريد ۽ فروخت شروع، طلب ۽ اگهن ۾ واڌ ان سلسلي ۾ ملڪ جي ٻين شهرن وانگر سکر ۾ به ميون جو بادشاهه انب مارڪيٽ ۾ وڪري لاءِ اچي ويو آهي. سنڌ جي سڀ کان مشهور قسم جو "سنڌڙي" سميت ٻين انبن جي خريد ۽ فروخت شروع ٿي وئي آهي. انب جي مارڪيٽ ۾ اچڻ سان ئي ان جي قيمتن ۾ به واڌ اچي وئي آهي، جنهن سبب اهو عام صارف جي خريداري ڦوت کان ٻاهر ٿيندو پيو وڃي. شهر جي مختلف علائقن، رستن ۽ هنڌن تي انب جي مختلف قسمن جي وڏي مقدار ۾ وڪري ٿي رهيا آهن، جڏهن ته ڏيلرن خريد ۽ فروخت لاءِ رٿابندي به شروع ڪري ڇڏي آهي. ماهرن جي مطابق، انب نه صرف دل جي بيمارين لاءِ فائديمند آهي پر معدي جي بيمارين کي به ختم ڪرڻ ۾ مدد ڪري ٿو انب جي لڳ ڀڳ 26 قسمون موجود آهن ۽ دنيا جي مختلف ملڪن ۾ پاڪستاني انب کي خاص اهميت حاصل آهي، جنهن جي وڏي طلب پڻ آهي.

بقايا 26

ڪٿي تعريبازي پڻ ڪئي. ان موقعي تي اڳواڻن ذوالفقار بروهي، اڙ امام، مٺل بلوچ، ساحل گدا حسين، علي بلوچ، مختيار ڪلهوڙو سڪندر چانڊيو ظفر مغيري، منظور ڪلهوڙو مرتضيٰ ڪوراڻي ۽ ٻين چيو ته ملڪ مٿان سينين جي حڪومت قائم آهي، جنهن جي نتيجي ۾ هر پاليسي مزدور دشمني تي ٻڌل آهي. هنن چيو ته پينشن سڌارن جي آڙ ۾ رٽائرڊ مزدورن جي حقن تي ڌاڙو هنيو پيو وڃي ته وري ٻئي پاسي مزدورن جي گهٽ ۾ گهٽ اجرت تي سرڪاري ادارن ۾ عمل نه پيو ڪيو وڃي. هنن وڌيڪ چيو ته ملڪ جي سرمائيدارن جي نمائندا حڪمرانن عوامي ادارا خانگائي عوام سان دشمني ڪئي آهي. جڏهن ته هڪ طرف پرائيوٽائيزيشن ڪي هٿي ڏئي پئي وڃي ته ٻي طرف ٺيڪيداري نظام لاڳو ڪري مزدورن کي پنهنجي جائز حقن کان محروم رکيو پيو وڃي. هنن چيو ته هن وقت ملڪ ۾ مهانگائي چوٽ چڙهيل آهي. جڏهن ته رٽائرڊ ورڪرز جي پينشن ۾ اضافو ڪرڻ بجاءِ پينشن سڌارن جي آڙ ۾ ڪين پينشن کان محروم ڪرڻ سراسر ظلم ۽ زيادتي آهي. هنن چيو ته اسيمبلي ۾ ويٺل سرمائيدار ۽ جاگيردار پنهنجيون مراعتون مٿي رهيا آهن. جڏهن ته مزدورن جي گهٽ ۾ گهٽ اجرت تي به عمل نه ٿو ڪيو وڃي، اهڙي عمل جي اسان سخت لفظن ۾ مذمت ڪندي گهرڻا ڪريون ته مزدورن جي گهٽ ۾ گهٽ 60 هزار اجرت مقرر ڪري ڪين اي او بي آءِ اداري پاران ملندڙ پينشن وڌائي 30 هزار ڪئي وڃي ۽ ورڪرز ويلفيئر فنڊ ۾ موجود پيسن جي ڏيائي لاءِ ڏاج جي رقم 4 لک ۽ ڊيٿ گرانٽ 10 لک مقرر ڪئي وڃي، جڏهن ته مهانگائي تي ضابطو آڻي مزدورن کي رليف مهيا ڪرڻ سان گڏ ادارن کي خانگائڻ ۽ ٺيڪيداري نظام جوخاتمو آڻي غير پيداوار خرچ جهڙوڪ ججن، ڪامورن، اسيمبلي ميمبرن ۽ ٻين کي مليل مراعتن کي گهٽائي انهن جي برابر مزدورن کي مراعتون ڏنيون وڃن.

بقايا 27

شاهه رخ انور سيال ٽائون جي مختلف يوسيز سان واسطو رکندڙ غريب شهرين ۾ سولر پليٽون، بئٽري ۽ سولر پکا ورهايا. ٻئي پاسي چيئرمين شاهه رخ انور سيال جيلس بازار جو دورو ڪري صدر جيلس بازار مرچنٽ ايسوسئيشن مسعود احمد شيخ سميت ٻين واپارين سان ملاقات ڪري مسئلا معلوم ڪيا جنهن تي واپارين بجلي لوڊشيڊنگ، ناڪاره ڊرينيج نظام، روڊن جي صفائي سٿرائي ۽ سيڪيورٽي سميت ٻين مسئلن بابت آگاهي ڏني جنهن تي چيئرمين مسئلا ڪرائڻ جي خاطري پڻ ڪرائي. ان موقعي تي چيئرمين شاهه رخ انور خان سيال چيو ته واپاري برادري جا مسئلا ترجيحي بنيادن تي حل ڪيا ويندا ان لاءِ لاڳاپيل ادارن کي هدايتون جاري ڪيون ته هو جيلس بازار ۾ صفائي سٿرائي، روشنيءَ جو مناسب بندوبست ڪري جيلس بازار کي بهتر بڻائڻ لاءِ جوڳا قدم کنيا وڃن. هن چيو ته واپاري برادري شهري معيشت ۾ ريڙهه جي هڏي آهي، انهن جا مسئلا حل ڪرڻ اسان جي ذميواري آهي، شهر جي ترقي ۽ واپارين جو پرپور ساٿ هجڻ لازمي آهي.

بقايا 28

ڪامرس اينڊ انڊسٽري طرفان صدر خير محمد شيخ جي اڳوائيءَ ۾ پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي طور ريلي ڪڍي وئي جيڪا شهر جي مختلف روڊن رستن کان ٿيندي پاڪستاني چوڪ تي پهتي جتي هنن هٿن ۾ قومي جهنڊا ۽ بئنر کڻي پاڪستان زنده باد، پاڪ فوج زنده باد، مودي سرڪاري مرده باد جا نعرا پڻ هنيا. ريلي کي خطاب ڪندي صدر خير محمد شيخ، سينئر نائب صدر هريش لال، نائب صدر جمال مصطفيٰ، حاجي محمد علي

شيخ، محمد اسلم شيخ، حافظ محمد سليمان، احمد علي، ٽول راڄ، مسعود احمد شيخ، عبداللطيف شيخ، عطا حسين ڪچي، مهيش ڪمار رسول بخش، علي رضا ڪوڪي تعمير علي مهر حنيظ دلبر شيخ، شاهزيب سرهيي ثناءالله شيخ، ظهيراحمد ناريجو ۽ ٻين واپارين چيو ته اسان پاڪ فوج سان گڏ آهيون جن انڊيا جي آرمي کي شڪست ڏني ۽ مودي کي منهن ٽوڙ جواب ڏنو. هنن چيو ته اسين واپاري برادري حب الوطني جي اظهار طور پوري تشڪر ملهائي پاڪ فوج کي خراج تحسين پيش ڪيون ٿا. اسان جي بهادر فوجن پنهنجي بهادريءَ سان پاڪستان جو دفاع ڪيو ۽ پاڪستان کي عظيم ڪاميابي ڏياري جن تي اسان کي فخر آهي. پاڪ فوج دنيا ۽ مودي کي ڏيکاري ڇڏيو ته اسين دنيا جي مضبوط قوم آهيون.

بقايا 29

روشن العلوم جي مهتمم ۽ مدرس علامه حافظ تاج محمد راهو 65 سالن جي چمار م اچانڪ دل جي دوري پوڻ سبب وفات ڪري ويو اهڙي اطلاع ملندي ئي سڄي علائقي م سوڳ ڇانئجي ويو علامه حافظ تاج محمد راهو تقريبا 30 سالن کان نواب ولي محمد شهر جي جامع مسجد جا خطيب ۽ پيش امام رهيا ۽ مدرسه عربيه روشن العلوم جي مهتمم ۽ مدرس رهيا سندس مدرسي مان ڪيترا شاگرد پڙهي حافظ ۽ عالم ٿي سنڌ جي مختلف علائقن جي مسجدن جا خطيب ۽ پيش امام آهن حافظ تاج محمد راهو عربي ٽيچر به رهيو.

بقايا 30

علي لغاري پاران اعلانيل انرولمينٽ ڊرائيو جي سلسلي ۾ ڳوٺ حاجي نصر الله خاصخيلي ۾ اويئرنيس گڏجاڻي ڪوٺائي وئي، جتي علائقي واسين کي تعليم جي اهميت بابت آگاهي فراهم ڪئي وئي. پروگرام ۾ علائقي واسين شرڪت ڪئي. پروگرام ۾ لالا ارشد خاصخيلي ڳالهائيندي چيو ته تعليم کان سواءِ ڪو به سماج ترقي نٿو ڪري سگهي. اڄ جي دور ۾ تعليم جي واحد رستو آهي جيڪو نوجوانن کي روشن مستقبل ڏياري سگهي ٿو، هن والدين تي زور ڏيندي چيو ته هو پنهنجي ٻارن، خاص طور نياڻين کي اسڪول موڪلڻ جو پابند بڻائين، جيئن اهي پنهنجي پيرن تي بيهي سگهن ۽ سماجي ترقي ۾ پنهنجو ڪردار ادا ڪري سگهن علائقي واسين جي بهتري ۽ ٻارن کي تعليم جي زيور سان سنوارڻ لاءِ منتها پبلڪ هاءِ اسڪول جو قيام به تعليمي ترقي جي هڪ ڪڙي آهي جتي شاگردن کي مفت معياري تعليم سان گڏ هنر سيکارڻ تي پڻ خاص توجهه ڏنو وڃي ٿو،خان محمد مري پڻ تعليم جي اهميت تي روشني وجهندي چيو ته اسڪول داخلا مهم جو مقصد آهي ته هر پار اسڪول وڃي ۽ ڪابه نياڻي تعليم کان محروم نه رهي. پروگرام جي پڇاڙي تي تعليم جي فروغ لاءِ عزم جو اظهار پڻ ڪيو ويو آخر ۾ هيڊ ماسٽر امجد علي چانڊيو آيل مهمانن جو شڪريو ادا ڪيو.

بقايا 31

جي مبينا ناجائزين خلاف پريس ڪلب اڳيان احتجاج ڪيو ويو ان موقعي تي احتجاج ڪندڙ ٿابين پيرسن بنگل ڪورڪائي ميڊيا آڏو دانهيندي چيو ته 15 سال اڳ منهنجي شادي تعلقي گمبٽ کهڙا جي ڳوٺ وڏ پڳيا جي رهواسي مولا بخش رند جي طلاقيل نياڻي خورشيد خاتون سان 50 هزار روپين عيوض ٿي هئي، جڏهن ته شادي کان پوءِ مان سير سفر ڪري پاڻ سميت گهرواري جو پيٽ گذر ڪندو هيس هن الزام لڳايو ته 3 مهينا اڳ منهنجي بااثر سالن عبدالرشيد رند، جهان خان ۽ شهزادو رند بنا جواز منهنجي گهرواري کي ورغلائي پاڻ وٽ ويهاري ڇڏيو آهي، جنهن تي مون ڪيترائي پيرا انهين سان گڏ ڪري گهرواري جي واپسي لاءِ ميڙ ڪري سالن وٽ ويو آهيان، پر تنهن باوجود بااثرن منهنجي هڪ نه ٻڌي، ويتر هو مونکي موتمار ڌمڪيون ڏئي رهيا آهن، جيڪو ظلم ۽ زيادتي آهي. هن وس وارين اعليٰ اختيارين کي اپيل ڪئي ته معاملي جو نوٽيس وٺي بااثر سالن خلاف ڪارروائي ڪري گڏ سان گڏ مونکي پنهنجي گهرواري واپس ڪرائي انصاف ڪيو وڃي.

بقايا 32

۽ دعا بعد جمعيت علماء اسلام تعلقه هالا جي امير حاجي صاحب ڏنو ورياهه، جنرل سيڪريٽري الهڏنو سومرو پٽ شاهه ستي جي نائب امير محمد سرور راجپوت، پريس ترجمان مسعود اسد کهڙو تعلقي هالا جي نائب امير مولانا عبدالجبار لاکو علي رضا رند ۽ ٻين شاهه لطيف پريس ڪلب تي پهچي صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته ڏکئي صورتحال ۾ جي يو آئي سميت ملڪ جي عوام پنهنجي پاڪ فوج ۽ ملڪ سان گڏ آهي پاڪ فوج دشمن ملڪ پارت کي پرپور جواب ڏيئي شاندار ڪاميابي حاصل ڪئي آهي جنهن تي سموري عوام کي فخر آهي، هن چيو ته جي يو آئي پاڪستان جي ترقي ۽ خوشحالي چاهي ٿي، ڪئنال منصوبو سنڌ ڌرتي لاءِ وار آهي ان کي ڪنهن به صورت ۾ قبول نه ڪنداسين، پارٽي جي تنظيم سازي تي خاص ڌيان ڏنو پيو وڃي جي يو آئي جي تنظيم سازي کي جهر جهنگ پهچايو ويندو ان موقعي تي پاڪستان جي حق ۾ نعري بازي ڪري ملڪ پاڪستان، پاڪستاني فوج سميت پوري امت مسلمه لاءِ دعا پڻ ڪئي وئي.

بقايا 33

وارثن کان پئسا وٺڻ جي ڏوهه ۾ جروار ٿاڻي جو ٺنڊيو منشي اسد قاضي معطل تفصيل موجب جروار ۾ 26 ڏينهن اڳ ۾ قتل ٿيل نوجوان نويد چنو جي قتل ڪيس ۾ جوابدارن کي سپورٽ ڪرڻ تي ايس ايس پي گهوٽڪي مقتول جي وارثن جي شڪايت تي جروار ٿاڻي جي ٺنڊي منشي اسد قاضي کي معطل ڪري ڇڏيو آهي ان حوالي سان مقتول جي وارثن ايس ايس پي گهوٽڪي کي شڪايت ڪئي هئي ته نويد چنو قتل ڪيس ۾ جوابدار پوليس اهلڪار ارسيلو گهوٽو کي بچائڻ لاءِ ٺنڊو منشي اسد قاضي ملوث آهي ۽ هو اسان کان ڪيس تيار ڪرڻ ۽ چالان ڪرڻ جا هزارين روپيه ورتا اٿس جنهن تي ايس ايس پي گهوٽڪي نوٽيس وٺندي جروار ٿاڻي جي ٺنڊي منشي اسد قاضي کي سزا طور معطل ڪري ڇڏيو

بقايا 34

طرفان بااثر ماڻهن جي مبينا ناجائزين خلاف پريس ڪلب اڳيان احتجاج ڪيو ويو ان موقعي تي احتجاج ڪندڙ پورهيت محمد مدثر پٽو ميڊيا آڏو دانهيندي چيو ته مان اصل تعلقي سجاول جوڻيجي جي ڳوٺ محمود آباد جو رهواسي آهيان. جڏهن ته سال اڳ ماڻهن جي ناجائزين کان تنگ ٿي اتان لڏ پلاڻ ڪري لاڙڪاڻي ۾ رهائش اختيار ڪئي آهي هن الزام لڳايو ته منهنجي بااثر ماروٽ مهتاب پٽو منهنجي گهرواري مسمات مبين خاتون سان ناجائز تعلقات هئا، جنهن سبب مان هن ڪان علحده گي اختيار ڪري ڇڏي آهي، جڏهن ته هفتو اڳ مان پنهنجي ڳوٺ ڪٽڪ جو فصل ڪٽڻ ويو هيس جتي جاتايل بااثر مهتاب پٽو پنهنجي والد شبير پٽو پاڻ آفتاب، مبشر پٽو ۽ ٻين سان گڏجي مون مٿان حملو ڪري وحشيانو تشدد ڪيس اهڙي شڪايت مان ايس ايس پي آفيس قمبر شهدادڪوٽ سميت حد جي ٿاڻي سجاول تي ڏني آهي، پر پوليس بااثرن خلاف ڪابه ڪاروائي نه ڪئي، ويتر بااثر مونکي موتمار ڌمڪيون ڏئي رهيا آهن، جيڪو ظلم ۽ زيادتي آهي. هن ڊي آءِ جي لاڙڪاڻي ايس ايس پي قمبر شهدادڪوٽ سميت ٻين وس وارن کي اپيل ڪئي ته معاملي جو نوٽيس وٺي بااثر ماڻهن خلاف ڪاروائي ڪري انصاف ڪيو وڃي.

بقايا 35

۽ ارشد آرائين جن ٻڌايو ته اسان پاڙي ۾ قل شريف ٿي ويل هياسين ته اوچتو باهه جا پيچ نظر آيا ۽ مڪمل گهرن کي باهه وڪوڙ وٺي هئي ۽ اسان جو گهرن ۾ پيل مال متاع ان هنڌ پسترا ۽ پيوار تلهه سڙي خاڪ ٿي ويو آهي ان ڪري اسان ڊي سي نوشهرو فيروز کي مددجي اپيل ڪيون ٿا باهه گوٺائن پنهنجي مدد پاڻ وسائي آهي ۽

فائربرگيڊ سميت انتظاميا مان ڪو به مدد لاءِ ناهي پهتو

بقايا 36

تي احتجاج ڪندڙ رهواسين مولا بخش مهيسر، شير محمد بروهي، نور احمد شاهاڻي، حاڪم علي مگسي، مسعود احمد مهيسر عمران علي بروهي ۽ ٻين ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته اسان جي يوسي 5 جي ميرو خان چوڪ، يار محمد ڪالوني سميت ڪيترن ئي علائقن ۾ گٽرن جو گندو پاڻي بيٺل آهي، ميروخان چوڪ جي روڊ جو ڪم ڪيترن ئي سالن کان رولڙي جو شڪار آهي، جنهن سبب شهرين ۽ ڪاروبار ڪندڙن کي ڪيترن ئي ڏکيائن کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي، اهڙين شڪايتن اسان ڪيترائي پيرا يوسي 5 جي چيئرمين محمد اسلم مغيري، ميونسپل ڪارپوريشن، ضلعي انتظاميا ۽ چونڊيل نمائندن کي ڪيون آهن، پر تنهن باوجود هن وقت ته روڊن تان گندو پاڻي نيڪال ٿيو آهي ته ٽالين جي صفائي جي آهي، هنن چيو ته هر مهيني يوسي کي لکين روپيا بجيٽ ملي ٿي پر افسوس جي اها بجيٽ غريب ۽ مستحق ماڻهن کي ڏيڻ بجاءِ من پسند ماڻهن تي خرچ ڪئي پئي وڃي. جيڪا سراسر زيادتي آهي. هنن پيپلزپارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري، صدر آصف علي زرداري، سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه، پ پ ليڊيز ونگ جي مرڪزي صدر فريال ٽالپر ۽ ٻين وس وارن کي اپيل ڪئي ته معاملي جو نوٽيس وٺي يوسي چيئرمين کان پڇاڻو ڪري صفائي سٿرائي جو نظام بهتر بڻائي، روڊن تي بيٺل گندو پاڻي نيڪال ڪرائي، روڊ تعمير ڪرائي يوسي جي عوام ۾ چانيل پريشاني دور ڪئي وڃي ٻي صورت ۾ احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو

بقايا 37

راضي ديري ڪان گمبٽ تائين پيادل مارچ، ڪنڊڪوٽ ۾ بدامني ۽ قبيلائي جهيڙن خلاف ريلي، مظاهرو تفصيل موجب جيئي سنڌ قومي پارٽي پاران ڪارپوريٽ فارمنگ، سنڌو درياهه تي ڪئنالن ۽ ڊيمز خلاف راضي ديري کان گمبٽ تائين پيادل مارچ ڪيو ويو مارچ جي اڳوائي جيئي سنڌ قومي پارٽي جو جنرل سيڪريٽري هالار رتو ڊاڪٽر نذير ڪوڪر ۽ ٻيا ڪري رهيا هئا. پيادل مارچ راضي ديري کان شروع ٿيو ۽ ٿنڊي وڏي ڳوٺ، اسٽاپ ۽ شهر کان ٿيندو ڪهڙا پهتو ان بعد پيادل مارچ گمبٽ پريس ڪلب پهتي جتي جلسي جي شڪل اختيار ڪري ويو جنهن کي هالار رتو ڊاڪٽر نذير ڪوڪر ۽ ٻين خطاب ڪيو هوڏانهن جيئي سنڌ قومي پارٽي پاران ڪنڊڪوٽ ۾ قبيلائي جهيڙن ۽ بدامني خلاف قومي پارٽي سکر ڊويزن جي ڊويزنل صدر سلطان تنداڻي ۽ ڪشمور ڪنڊڪوٽ ضلعي جي صدر صادق باجڪاڻي جي اڳوائي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو سکر ڊويزن صدر سلطان تنداڻي ضلعي اڳواڻ ڪامريڊ صادق باجڪاڻي مطالبو ڪندي چيو ته ڪافي عرصي کان وٺي ضلعي اندر بدامني ۽ قبيلائي جهيڙا عروج ته آهن ۽ هروز جي بنياد تي شهر جي اندر ڦرون ۽ اغوا معمول بڻجي ويا آهن فوري طور تي ضلعي ڪشمور ڪنڊڪوٽ م وڏنڊر بدامني ۽ قبيلائي جهيڙا ختم ڪيا وڃن جيئن شهرين سک جو ساهه کڻي سگهن ٻئي طرف جيئي سنڌ قومي پارٽي جي چيئرمين نواز خان زنئور چيو آهي ته سنڌ ڪي هڪ پاسي بدامني، قبيلائي جهيڙن ۽ اغوائن ڌاڙن جي ور چاڙهيو ويو آهي، ته ٻئي پاسي سنڌ خلاف وڏي پئماني تي سازشون ٿي رهيون آهن. ڪارپوريٽ فارمنگ ۽ گرين پاڪستان انيشيئٽو جي ٿالهي ۾ سنڌ جي زمينن تي قبضو ڪيو پيو وڃي. سنڌو نديءَ تي ڊيمس ۽ ڪئنالن جي صورت ۾ پنجاب دائمي قبضو ڪرڻ چاهي ٿو. پنهنجي درياهه ۽ زمينن تي قبضا ٿيڻ نه ڏينداسين. زمينون ۽ درياهه بچائڻ لاءِ پرامن سياسي جدوجهد جاري رکنداسين.

بقايا 38

الهه آباد پاڙي جي رهواسي پورهيت پاران ريلوي پوليس جي مبينا زيادتين خلاف پريس ڪلب اڳيان احتجاج ڪيو ويو ان موقعي تي احتجاج ڪندڙ پورهيت غلام شبير ڪوسو ميڊيا آڏو دانهيندي چيو ته آئون اصل قمبر شهدادڪوٽ ضلعي جو رهواسي آهيان. جڏهن ته سال 2022ع دوران پيل برسات ڪان پوءِ پيدا ٿيل ٻوڏ واري صورتحال ۾ اتان لڏ پلاڻ ڪري لاڙڪاڻي شهر ۾ رهائش اختيار ڪئي آهي، جتي سرڪاري جي مزدوري ڪري گهرياتين جو پيٽ پاليندو آهيان. هن الزام لڳايو ته گذريل چنڊرواري ڏينهن الهه آباد پاڙي جي گولي مارواري علائقي ۾ ٿئيز تعمير ٿيندڙ جڳهه تي مزدوري ڪري رهيو هيس، جتي ريلوي پوليس مونکي بنا جواز گرفتار ڪري ٿاڻي تي وٺي وئي، جتي اهلڪارن مونکي ڇڏائي جي پوهارو ڏيڻ جو چيو انڪار تي هنن مون مٿان سخت تشدد ڪري اک ضايع ڪري ڇڏي آهي، اهڙي شڪايت ايس ايس پي آفيس سميت حد جي الهه آباد ٿاڻي تي پڻ ڪئي، پر تنهن باوجود ڪو ڌارڪ ناهي ڪيو ويو جيڪو ظلم ۽ زيادتي آهي. هن پاڪستان ريلوي جي وفاقي وزير ريلوي پوليس جي اعليٰ عملدارن، ضلعي انتظاميه ۽ پيپلز پارٽي جي مقامي قيادت کان مطالبو ڪيو ته معاملي جو نوٽيس وٺي مون مٿان تشدد ڪندڙ اهلڪارن خلاف ڪارروائي ڪرڻ سان گڏ اک جو علاج ڪرائي انصاف ڪيو وڃي

بقايا 39

ڪرڻ تائين ماڻهن کي ڪا به رليف فراهم ڪرڻ ناممڪن لڳي ٿو ملڪ جا ماڻهو شاهد خاقان عباسي ۽ ڊاڪٽر مفتاح اسماعيل جهڙين شخصيتن تي اميدون رکي رهيا آهن ته جيئن اهي هن سڙيل نظام کي تبديل ڪري سگهن. تمام جلد، اڳوڻو خزاني وزير ۽ عوام پاڪستان پارٽي جو مرڪزي سيڪريٽري جنرل ڊاڪٽر مفتاح اسماعيل سکر جو دورو ڪندو عوام پاڪستان پارٽي سکر ڊويزن جا هزارين ڪارڪن سندس سکر پهچڻ تي گرمجوشي سان استقبال ڪندا. اهڙن خيالن جو اظهار هن سکر جي مغل برادري پاران مغل هائوس ۾ منعقد ڪيل هڪ خاص تقريب جي موقعي تي ڪيو تقريب ۾ متيازي ميمڻ، ڊاڪٽر ذوالفقار ابڙو، آغا طاهر مغل، ريحان مغل، راجا رياض مغل، محمد نديم، غلام حسين، شبير جوگي، صادق مغيري ۽ ٻين پڻ شرڪت ڪئي. تقريب ۾ مغل برادري پاران صوفي شاعرن جي گڏجاڻي پڻ منعقد ڪئي وئي. عوامي پاڪستان پارٽي سکر ڊويزن جي صدر امتياز احمد ميمڻ وڌيڪ چيو ته اڳوڻي وزيراعظم شاهد خاقان عباسي ۽ اڳوڻي خزاني واري وزير ڊاڪٽر مفتاح اسماعيل جي قيادت ۾ آئوٽ ريچ مشن ۽ ميمبرشپ مهم ۾ ڪاميابيون ملي رهيون آهن ۽ چئني صوبن ۾ سياسي ۽ عوامي شخصيتون ٽئين سياسي ڪاروان جو حصو بڻجي رهيون آهن انشاء الله، عوامي پاڪستان پارٽي آئين جي بالادستي، جمهوريت، ۽ ترقي ۽ خوشحالي جي خوابن کي پورو ڪندي.

بقايا 40

پارٽيءَ ۾ شموليت جو اعلان ڪيو ويو. تفصيل موجب ته يوسي ڪنب ليما جي مختلف ڳوٺن جي 20 نوجوانن مير راهو ۽ محمد حسن ڪوسو جي اڳوائيءَ ۾ ايس يو پي جي تعلقي قيادت وٽ پهتا جتي هنڙ سائين زين شاهه جي قيادت تي اعتماد ڪندي ايس يو پي تعلقي سڪرنڊ جي صدر محمد ايوب ڪوسو ۽ جنرل سيڪريٽري علي سومرو سان ملاقات ڪري سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي ۾ شامل ٿيڻ جو اعلان ڪيو ان موقعي تي ايس يو پي يوسي ڪنب ليمان جو صدر شهمير خان جمالي به موجود هو سمورن دوستن کي پليڪار ڪندي چيو ته هن وقت سيد زين شاهه سنڌ جي برندڙ مسئلن جن ۾ غير قانوني ڪئنال ڪڍڻ، زمينن جي واڌ ۽ وسيلن جي ڦرلٽ خلاف مجاهدانو ڪردار ادا ڪري رهيو آهي. انڪري سڄي سنڌ سندس قيادت ۽ جدوجهد ۽ جاکوڙ تي يقين رکي ٿي. اهوئي سبب آهي جو سنڌ جا ماڻهوايس يو پي ۾ شموليت اختيار ڪري رهيا آهن. هنن چيو ته ايس يو پي سنڌ جي حقن لاءِ ميدان عمل ۾ آهي ۽ اها جدوجهد ايستائين جاري رهندي، جيستائين سنڌ سورن ۽ جبر مان جان آجي نٿي ڪرائي.

پنوعاقل ۾ رولو ڪتن جو آزار، سوين رهواسي ڏاڙهجي ويا، مهم شروع نہ ٿي

سخت گرمي سبب پنوعاقل شهر ۽ ڪيترن ئي ڳوٺن ۾ رولو ڪتا چتا ٿي راهگيرن کي چڪڻ لڳا

گذريل ٻن مهينن ۾ 500 جي لڳ ڀڳ رولو چتن ڪتن ماڻهن کي ڏاهي سخت زخمي ڪري ڇڏيو

410 ماڻهن کي بي ايڇ يو ڊسپينسرين ۾ انجيڪشنون ڪرايون ويون، رهواسين پاران ڪتا مار مهم شروع ڪرڻ جي گهر

پنوعاقل (رپورٽر) پنوعاقل سخت گرمي سبب پنوعاقل شهر ۽ ڪيترن ئي ڳوٺن ۾ رولو ڪتا چتا ٿيڻ ڪري راهگير ماڻهن کي ڏاڙهڻ لڳا هاءِ ڪورٽ سميت ٻين عدالتن ۽ اعلي آفيسرن جي حڪمن ڪي تعلقہ /ڏسو صفحو 3 بقايا 03

پنوعاقل: آءِ بي اي پاس اميدوار آفر آرڊر نہ ملڻ خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

نوابشاهہ مان ڪنهي گم ڪيل قومي ڪارڪنن جي بازيابي لاءِ جسم جو احتجاج

نوابشاهہ (رپورٽر) نوابشاهہ مان ڪنهي گم ڪيل /ڏسو صفحو 3 بقايا 04

ڪنهن ۾ تحقيقي ڪم لاءِ مطالعي سان گڏ مشاهداتي عمل ضروري آهي: اديب/شاعر

سڪرنڊ (رپورٽر) ڪنهن بہ تحقيقي ڪم لاءِ مطالعي سان گڏ مشاهداتي عمل /ڏسو صفحو 3 بقايا 05

جماعت اسلامي جو جمعي ڏينهن بدامني خلاف سموري سنڌ ۾ احتجاجي مظاهرن جو اعلان

پيپلزپارٽي جي صوبائي حڪومت ڪراچي کان ڪشمور امن قائم ڪرڻ ۾ ناڪام ٿي وئي آهي

پاڻي تي ڌاڙو، زمينن ۽ وسيلن تي قبضي جي سازش کان وٺي ڌاڙيل راڄ تائين، سنڌ چوطرف مافيائن جي گهيري ۾ آهي

سنڌ ۾ ڌاڙيل راڄ، ڀتگ لاءِ اغوا ۽ ڦرمار جي ڪاررواين ماڻهن جي زندگي زهر ڪري ڇڏي آهي، ڪاشف سعيد شيخ جو اجلاس کي خطاب

ڪراچي (رپورٽر) جماعت اسلامي سنڌ صوبي ۾ وڌندڙ بدامني، ڌاڙيل راڄ خلاف جمعو 23 مئي تي ڪراچي کان ڪشمور سنڌ /ڏسو صفحو 3 بقايا 06

سکر ۾ پاڇائي کي قتل ڪندڙ قاتل جوابدار گرفتار

ڳوٺ امير بخش ڪلهوڙو ۾ ڪارنهن الزام هيٺ قتل ٿيل عورت جو جوابدار گرفتار ٿي ويو

پوليس مبينا طور پاڇائي کي قتل ڪندڙ عاشق ولد عبدالرسول ڪلهوڙو کي گرفتار ڪري ورتو

سکر (بيورو رپورٽ) سکر ويجهو ڳوٺ امير بخش ڪلهوڙو ۾ ڪارهن الزام هيٺ بي دردي سان قتل ٿيل عورت واري /ڏسو صفحو 3 بقايا 09

وڳڻ ۾ پوليس چڙهائي دوران ڪنيل ڪنوار جو ڏاج سونا زيور، رقم واپس نہ ٿيا: متاثرن جو احتجاج

وڳڻ (رپورٽر) وڳڻ ويجهو پوليس چڙهائي دوران ڪنيل ڪنوار جو ڏاج سونا زيور رقم واپس نہ ٿيڻ متاثرن انصاف جو مطالبو ڪيو /ڏسو صفحو 3 بقايا 08

سڪرنڊ ۾ مختلف برادرين جي 20 نوجوانن پاران ايس يو پي ۾ شموليت جو اعلان

سڪرنڊ (رپورٽر) تعلقي سڪرنڊ جي يونين ڪائونسل ڪنب ليما جي مختلف برادرين جي 20 نوجوانن پاران سنڌ يونائيٽيڊ /ڏسو صفحو 3 بقايا 40

وسيلن بچائڻ لاءِ سنڌ جا ماڻهو احتجاجي مزاحمت جي سگهہ رکن ٿا: زين شاهہ

ڪارپوريٽ فارمنگ بابت سنڌ جي عوام فيصلو ڪڏهن بہ قبول نہ ڪندي: حسنين مرزا

گرين پاڪستان جي نالي تي سنڌ جي ماڻهن سان تاريخي دوکو ڪيو پيو وڃي: امير آزاد پنهور

ايس يو پي ۽ جي ڊي اي پاران بدين جي احمد راڄو جي چڪ 84 جي ڳوٺ آچار راڄو ۾ احتجاجي جلسي کي خطاب

بدين (ڊ ر) سنڌ جون زمينون درياهہ پاڻي ۽ معدني وسيلا بچائڻ لاءِ سنڌ جا ماڻهو احتجاجي مزاحمت جي سگهہ رکن ٿا ۽ هر قرباني ڏيڻ لاءِ بہ تيار آهن ايس يو پي اڳواڻ سيد زين شاهہ جي ڊي اي اڳواڻ حسنين /ڏسو صفحو 3 بقايا 17

بدين: ايس يو پي مرڪزي صدر زين شاهہ ريلي کي خطاب ڪري رهيو آهي

سڪرنڊ ۾ ساگر ملاح ۽ امتياز ڀٽي جي بازيابي لاءِ جسم پاران احتجاجي ريلي

جسم جي ريلي چانڊيا پيٽرول پمپ کان مختلف رستن تان ٿيندي قاضي سرفراز ميمڻ چوڪ تي پهتي

ساگر ملاح ۽ امتياز ڀٽي کي ڪنهي گم ڪرڻ ڪانپوءِ سندن ڪو ڏس پتو ناهي، مٿن ڪو بہ ڪيس ناهي: اڳواڻ

گڏيل قومون معاملي جو نوٽيس وٺن، قومي ڪارڪنن کي فورن آزاد ڪيو وڃي: مطالبو

سڪرنڊ (رپورٽر) جيئي سنڌ محاذ جي ڪارڪنن ساگر ملاح ۽ امتياز ڀٽي کي لڳ ڀڳ ٽي مهينا اڳ رات جي پيٽ ۾ ڪين سندن گهرن مان ڪنهي گم ڪرڻ خلاف جسم پاران احتجاجي ريلي ڪڍي وئي /ڏسو صفحو 3 بقايا 21

سڪرنڊ: جسم پاران ساگر ملاح ۽ امتياز ڀٽي جي بازيابي لاءِ احتجاج ڪيو پيو وڃي

موهن جي دڙي ڪيترائي جنگي هٿيار مليا، ڇهہ لک نوادرات ڪڍي ويا: محقق

کوٽائي مان نڪتل پنج سيڪڙو سامان بہ ڪونهي، 35 ڪلوگرام سون جا ڳهہ ۽ انيڪ مهرون بہ مليون هيون

موهن جي دڙي جي ٻوليءَ مان اسين پنهنجي انگريزي الفابيٽ جا اٺ اکر ورتا آهن: پروفيسر ڊاڪٽر غلام مصطفيٰ شر

لاڙڪاڻي ۾ "سنڌو تهذيب جو عروج ۽ زوال سبب ۽ اثر" جي موضوع تي ليڪچر پروگرام

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) سنڌي ادبي سنگت شاخ لاڙڪاڻي پاران آرٽس ڪائونسل آف پاڪستان لاڙڪاڻي جي ادب /ڏسو صفحو 3 بقايا 22

تعليم کان سواءِ ڪو بہ سماج ترقي نٿو ڪري سگهي: لالا ارشد خاصخيلي

والدين پنهنجي ٻارن، خاص طور نياڻين کي اسڪول موڪلڻ جو پابند بڻائين

اسڪول داخلا مهم جو مقصد آهي تہ هر ٻار اسڪول موڪلڻ آهي: گلجاڻي کي خطاب

سڪرنڊ (رپورٽر) "پڙهندي سنڌ، وڌندي سنڌ" جي سري هيٺ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن جي مينيجنگ ڊائريڪٽر گهنئور /ڏسو صفحو 3 بقايا 30

لاڙڪاڻا چيمبر آف ڪامرس اينڊ انڊسٽري طرفان پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي طور ريلي

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي ۾ يوم تشڪر جي حوالي سان لاڙڪاڻا چيمبر آف /ڏسو صفحو 3 بقايا 28

لاڙڪاڻي ۾ اکين جي نور کان وانجهيل پيرسن جو مسئلن جي حل لاءِ احتجاج

3 مهينا اڳ ٻاڙر سالن ٻنا جواز گهرواريءَ کي ورغلائي ڀاڄ وٺ ورهاري ڇڏيو آهي: ٻنگل ڪورڪاڻي

مون کي مرتمار ڌمڪيون پيا ڏين ميڙ منٿ ٿا مڃن گهرواري واپس ڪرائي انصاف ڪيو

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي پرسان ڳوٺ نور محمد ڪورڪاڻي جي رهواسي اکين جي نور کان محروم پيرسن طرفان سالن /ڏسو صفحو 3 بقايا 31

نواب ولي محمد: علامہ حافظ تاج محمد راهو 65 سالن جي ڄمار ۾ لاڏاڻو ڪري ويو

نواب ولي محمد :نواب ولي محمد شهر جي جامع مسجد جي خطيب ،مدرسہ عربيہ /ڏسو صفحو 3 بقايا 29

لاڙڪاڻو: حيدري ٽائون جي رهواسين پاران علائقي ۾ صفائي سٿرائي نہ ٿيڻ خلاف احتجاج

ميرو خان چوڪ، يار محمد ڪالوني سميت ڪيترن ئي علائقن ۾ گندو پاڻي بيٺل آهي: مظاهرين

شهرين ۽ ڪاروبار ڪندڙن کي ڪيترن ئي ڏکيائن کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي، صفائي نٿي ٿئي

روڊن تي بيٺل گندو پاڻي نيڪال ڪرائي، روڊ تعمير ڪرائي يوسي جي عوام ۾ چانيل پريشاني ختم ڪريو

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي شهر جي يوسي 5 حيدري ٽائون جي رهواسين پاران علائقي ۾ صفائي سٿرائي نہ ٿيڻ خلاف ميرو خان روڊ تي احتجاجي مظاهرو ڪري سخت نعريبازي پڻ ڪئي وئي. ان موقعي /ڏسو صفحو 3 بقايا 36

لاڙڪاڻو شهري صفائي سٿرائي نہ ٿيڻ خلاف احتجاج ڪندي بي پاسي روڊ تي بيٺل گندي پاڻي جو ڏيک

روهڙي: حادثي جو شڪار ٿيل نينگري اسپتال ۾ داخل آهي

روهڙي ويجهو ڪوچ جي ٽڪر ۾ عورت فوت، معصوم نياڻي سميت 2 ڄڻا زخمي

نيشنل هاءِ وي تي بيگم نصرت ڀٽو يونيورسٽي پرسان تيز رفتار مسافر ڪوچ جو موٽرسائيڪل سان ٽڪر ٿي پيو

ٽڪر جي نتيجي ۾ موٽرسائيڪل سوار 60 سالن جي عورت گل ناز زال غلام قادر جا ڳيرائي ڪندڙ واسل موقعي تي ئي فوت

سکر (بيورو رپورٽ) روهڙي ويجهو تيز رفتار ڪوچ جي ٽڪر ۾ عورت فوت 7 سالن جي نياڻي سميت 2 ڄڻا زخمي اسپتال /ڏسو صفحو 3 بقايا 02

شهدادپور جي رهواسڻ بيواهہ جو جڳهہ تي قبضي ڪندڙن خلاف احتجاج

مڙس ظفر عباسي فوت ٿي وين ڏير غفورالدين جڳهہ تي قبضو ڪيو ويٺو آهي: بيواهہ شازيہ

حق گهرڻ لاءِ وڃون ٿا تہ اسان کي موت مار ڌمڪيون ڏئي گهر مان ڪڍي ڇڏي ٿو انصاف ڪريو

نواب شاهہ (رپورٽر) شهدادپور جي رهواسڻ بيواهہ شازيہ عباسي، پنهنجي پٽ سفيان ۽ مهتاب سان گڏ نوابشاهہ پريس ڪلب اڳيان /ڏسو صفحو 3 بقايا 10

ڪراچي: جماعت اسلامي جو امير ڪاشف سعيد شيخ اجلاس جي صدارت ڪندي

جهنگ سيڻي سياسي پارٽين کي متحد ڪيو: علامہ اورنگزيب فاروقي

جڏهن بہ پاڪستاني فوج جا سپاهي نظر اچن تہ انهن تي گلن جي برسات ڪرڻ گهرجي

اسان کي پاڪ فوج جي حق ۾ نعرا هڻي انهن جي حوصلا افزائي ڪرڻ گهرجي

سانگهڙ (رپورٽ: غلام رسول ٽاريجو) (سانگهڙ سٽي ڪوآرڊينيشن ڪائونسل پاڪستان جي مرڪزي صدر غازي اسلام /ڏسو صفحو 3 بقايا 13

سکر ۾ قائم درجنين فلٽر پلانٽ بند، عوام صاف پيئڻ جي پاڻي کان وانجهيل

ڪجهہ سال اڳ سکر شهر سميت ضلعي جي مختلف علائقن ۾ وڏي رقم خرچ ڪري فلٽر پلانٽ لڳايا ويا

حڪومت ۽ انتظاميہ جي ڌيان نہ ڏيڻ ۽ سنجيدگي سان اهي فلٽر پلانٽ بيهي رهيا سگهجن ٿا: رهواسي

سکر (بيورو رپورٽ) سکر شهر جي مختلف علائقن ۾ قائم ڪيل درجنين فلٽر پلانٽ بند، عوام صاف پيئڻ جي پاڻي کان /ڏسو صفحو 3 بقايا 14

ميهڙ ٿاڻي جي حد ۾ ڀيٽو ٻائي پاس ڪڪول واهہ موٽرسائيڪل ڦر

ڌوڙائي ڌوڙائي ٻن ڌورن کي پڪڙي ورتو سخت مزاحمت بعد هڪ ڌورو فرار ٿي ويا

ميهڙ (رپورٽر) ميهڙ ٿاڻي جي حد ڀيٽو ٻائي پاس ڪڪول واهہ جي موري کان وحيد چانڊيو جي پاٽيتو حسنين چانڊيو کان /ڏسو صفحو 3 بقايا 18

سيٺارجا ويجهو گم ٿيل نوجوان جو درگاهہ شهيد پاڪ وڻان تشدد ٿيل لاش هٿ

ڳوٺ صوفائي سهتا مان پاڻي جي واري تان گم ٿيل نوجوان پرويز علي سهتو جو ڳوٺ ٻاهران تشدد ٿيل لاش هٿ آيو

اطلاع تي وارثن ۽ پوليس واقعي واري هنڌ پهچي لاش تحويل ۾ وٺي پوسٽ مارٽم لاءِ ميرواهہ اسپتال منتقل ڪيو

نوجوان کي قتل ڪيو ويو آهي، واقعي جو اڃان تائين ڪيس داخل نہ ٿيو آهي: (وارث) جاچ ڪئي پئي وڃي: پوليس

سيٺارجا (رپورٽ: سيد زبير علي شاهہ بخاري) 3 ڏينهن اڳ ڳوٺ سيٺارجا لڳ ڳوٺ صوفائي سهتا مان پاڻي جي واري تان گم ٿيل نوجوان پرويز علي سهتو جو اڄ ڳوٺ ٻاهران درگاهہ شهيد پاڪ وڻان تشدد /ڏسو صفحو 3 بقايا 19

سڳيون: پ پ اڳواڻ الهورايو خان چنو جو نوجوان پٽ جي جنازي نماز ادا ڪئي پئي وڃي

سڳيون جي پ پ اڳواڻ الهورايو خان چنو جو نوجوان پٽ لاڏاڻو ڪري ويو

تعلقي سوڀوديرو جي اڳوڻي صدر جو 30 ورهين جو پٽ الطاف حسين بيماري وگهي لاڏاڻو ڪري ويو

مرحوم جي جنازي نماز سڳيون پرسان مشهور درگاهہ ميان فيض محمد فقير جي لوڙهي ۾ ادا

سڳيون (رپورٽر) سڳيون پاڪستان پيپلزپارٽي جي سينيٽر اڳواڻ تعلقي سوڀوديرو جي اڳوڻي صدر الهورايو خان چنو /ڏسو صفحو 3 بقايا 23

پنوعاقل ۾ سنڌ هيلٿ ڪيئر ڪميشن پوڙو نہ ٻاري سگهي

هر گهٽي ننڍن وڏن ڳوٺن ۾ عطائي ڊاڪٽر نيم حڪيم ۽ سيڪڙن ڪمپائونڊرن جا دڪان ڪليل

ابوجهہ عوامي کي موذي مرضن ۾ ڦاسائي لکين روپيا ڦٻائيندڙ عطائي ڊاڪٽرن خلاف ڪارروائي نہ ٿي

پنوعاقل (رپورٽر) پنوعاقل ۾ سنڌ هيلٿ ڪيئر ڪميشن پوٽو نہ ٻاري سگهي هتي پنوعاقل جي هر گهٽي ننڍن وڏن ڳوٺن ۾ عطائي /ڏسو صفحو 3 بقايا 24

سکر: ميون جو بادشاهہ انب مارڪيٽ ۾ اچي ويو

"سنڌڙي" سميت ٻين انبن جي خريد و فروخت شروع

طلب ۽ اگهن ۾ واڌ ان سلسلي ۾ واپاري خريد و فروخت لاءِ رٿابندي ڪري ڇڏي

سکر (بيورو رپورٽ) انتظار جون گهڙيون ختم، ميون جو بادشاهہ انب مارڪيٽ ۾ اچي ويو سنڌڙي سميت ٻين قسمن جي انبن جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 25

سکر: نوجوان پورهيت انب وڪرو ڪري رهيو آهي

جسقم پاران مختلف شهرن ۾ بدامني ۽ وسيلن جي مالڪي حوالي سان ريليون

ڪنڊڪوٽ ۾ بدامني ۽ قبيلائي جهيڙن خلاف ريلي ڪڍي احتجاج مظاهرو ڪيو

سنڌ کي بدامني، قبيلائي جهيڙن ۽ اغوائن ڌاڙن جي ور چاڙهيو ويو آهي: نواز خان زئنور

گمبٽ/ ڪنڊڪوٽ/حيدرآباد (نمائندن وٽان) قومي پارٽي پاران ڪارپوريٽ فارمنگ، سنڌو درياهہ تي ڪئنالن ۽ ڊيمن خلاف /ڏسو صفحو 3 بقايا 37

لاڙڪاڻي جي پورهيت جو ريلوي پوليس جي مبينا زيادتين خلاف احتجاج

مزدوري پئي ڪيم تہ ريلوي پوليس مونکي بنا جواز گرفتار ڪري ٿاڻي تي وٺي وئي: غلام شبير ڪوسو

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي شهر جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 38

گولاڙچي ۾ ڪيواءِ تي جو پيادل مارچ، حڪمرانن سنڌ کي صرف ڏنا ڏنا: اياز لطيف

سنڌين سان دوکو ڪيو ويو آهي، حڪمران سنڌ جي عوام کي ڏنا ۽ سڪٺا دلاسا ڏيئي ڪئنال ٺاهين پيا

حڪمران سنڌ جي عوام کي بيوقوف بڻائڻ لاءِ واهہ واهہ ۽ مبارڪون مبارڪون جون صدائون هڻيو جشن پيا ملهائين

سنڌ جي پيرن هيٺان زمين پئي نڪري پئي ۽ اسان ايئن ٿيڻ نہ ڏينداسين: گولاڙچي ۾ پيادل مارچ کي خطاب

گولاڙچي (رپورٽر) 6 نوان ڪئنال ٺاهي سنڌو درياهہ تي ڌاڙي ۽ زمينن جي نيلامي خلاف گولاڙچي ۾ قومي عوامي تحريڪ جي سربراهہ اياز لطيف پليجو جي اڳواڻي ۾ هزارين ماڻهن باءِ پاس چوڪ کان پيادل مارچ ڪري /ڏسو صفحو 3 بقايا 01

گولاڙچي: ڪيواءِ تي سربراهہ اياز لطيف پليجو جلسي کي خطاب ڪري رهيو آهي

دڙو: 99 واري مها طوفان "سائيڪلون ٽو اي" کي 26 سال مڪمل، گهاتو گهر نہ آئيا

سجاول، ٺٽو ۽ بدين ضلعن ۾ بدترين تباهي آڻڻ کان پوءِ بہ سمنڊ تہ خاموش ٿي ويو پر متاثرن جا زخم ساڳيا رهجي ويا

حڪومتي سطح تي ٿيل سمورا سڪٺا اعلان بہ اڌورا ئي رهجي ويا، رهواسي قدرتي آفتن سبب غير محفوظ بڻيل

طوفان ۾ 5 هزار 2 سؤ سڳوٺن ۾ گهٽ ۾ گهٽ 6 لک ماڻهو متاثر ٿيا، 82,181 گهر مڪمل تباهہ ٿيا

دڙو (رپورٽ: وفا چندن لاشاري) "گهاتو گهر نہ آئيا"!! 19 مئي 1999 تي سنڌ جي سامونڊي پٽي ۾ آيل جي جمهوريتڙ سامونڊي.!! /ڏسو صفحو 3 بقايا 07

وزيراعظم نواز شريف ۽ هاڻوڪي وزيراعظم شهباز شريف جا اعلان اڌورا

ست ڀيرا دورا ڪري هر ڀيري ڪيترائي اعلان ڪندڙ شريف ڀائرن ڪجهہ بہ نہ ڏنو

اسٽامپ پيپر تي قسر ناموٽي صرف 30 هزار ڏنا ويا، جيڪي بہ سڀني کي نہ مليا: متاثر

دڙو: 1999 جي مها طوفان ۾ سون جي تعداد ۾ ماڻهن جي فوت ٿيڻ ۽ هزارين گهر تباهہ ٿي وڃڻ کان پوءِ ان وقت جي / ڏسو صفحو 3 بقايا 12

طوفان جا متاثر اڄ بہ غربت ۽ فاقا ڪشي واري زندگي گذارڻ تي مجبور

دڙو: 26 سال گذرڻ باوجود بہ اڃان تائين /ڏسو صفحو 3 بقايا 11

پٽ شاهہ ويجهو ڦرجون 2 وارداتون پيش، ڦورو فرار

هريش ڪمار ولد ڪيسومل کان نامعلوم ڦورو هٿيارن جي زور تي موبائل ڦر ڪري ويا

واٽهڙو وقار ساهووال کان 2020 ماڊل سي ڊي موٽرسائيڪل ڦر ڪري آرام سان فرار ٿي ويا

پٽ شاهہ (رپورٽر) پٽ شاهہ ٿاڻي جي حد ڪنڊو اسٽاپ تي ڏينهن ڏٺي جو موٽر سائيڪل سوار 2 نامعلوم هٿياربند ڦر جون 2 /ڏسو صفحو 3 بقايا 15

ميهڙ ۾ جتوئي برادري جي نوجوان جي قتل مامري جو فيصلو ٿي گذريو

ميهڙ (رپورٽر) ميهڙ شهر ۾ امانت طور بيٺل شهزور گاڏي جي مامري تان جتوئي ڪمانگر /ڏسو صفحو 3 بقايا 16

نواب ولي محمد ۾ سيوهڻ پوليس جي زيادتين خلاف متاثرن جو احتجاج، دانهون

ڀان سعيد آباد واسي عورتن مسمات حسين ماڇي، مسمات خانزادي ماڇي ۽ ٻين پوليس خلاف احتجاج ڪيو

ايس ايڇ او منظور ڏل ۽ ڀان ايس ايڇ او لطيف راڄپر گهر ۾ گهڙي منهنجي مڙس کي بيگناهہ ڪنهي گم ڪيو: مظاهرين

منهنجي مڙس کي ڪجهہ بہ ٿيو تہ ذميوار پوليس هوندي، متاثر پاران گرفتار مڙس جي آزادي جي گهر

نواب ولي محمد (رپورٽر) نواب ولي محمد ۾ ڀان سعيد آباد واسين جو سيوهڻ پوليس جي زيادتين خلاف احتجاج اختيارين کان انصاف جو مطالبو

نواب ولي محمد: پوليس جي زيادتين خلاف عورتون احتجاج ڪري رهيون آهن

اسلام ڪوٽ جي مختلف اسڪولن ۾ يوم تشڪر جو ڏينهن ڀرپور نموني ملهايو ويو

ڳوٺ ڏوڏي جو وانڊيو، سڪڻ، ڪاروڙو، اوڻ جو وانڊيو سميت ڪيترن ئي اسڪولن ۾ تقريبون منعقد

اسڪولن مان نڪتل ريلين ۾ شاگردن قومي جهنڊن، بينرن ۽ نعريبازي سان حب الوطني جو شاندار اظهار

تقريبن ۾ سياسي اڳواڻن، سماجي ڪارڪنن، مقامي معزز ڳوٺاڻن ۽ عورتن پڻ وڏي انگ ۾ شرڪت

اسلام ڪوٽ (رپورٽر) ننگرپارڪر تعلقي جي مختلف ڳوٺن ۾ پاڪستان پاورٽي ايليويئيشن فنڊ (PPAF) جي سهڪار سان هلندڙ ۽ ٻانهن ٻيلي اسڪولن ۾ "يوم تشڪر" جو ڏينهن وڏي /ڏسو صفحو 3 بقايا 20

اسلام ڪوٽ: مختلف اسڪولن جي شاگردن پاران يوم تشڪر جي حوالي سان ريلي ڪڍي پئي وڃي

لاڙڪاڻي ۾ عوامي ورڪرز پارٽي طرفان مزدور دشمن پاليسين خلاف احتجاجي ريلي

پينشن سڌارن جي آڙ ۾ رٽائرڊ مزدورن جي حقن تي ڌاڙو هنيو پيو وڃي: ذوالفقار بروهي

پاسي مزدورن جي گهٽ ۾ گهٽ اجرت تي سرڪاري ادارن ۾ عمل نہ پيو ڪيو وڃي: اثر امام ۽ ٻيا

مزدورن کي رليف مهيا ڪرڻ سان گڏ ادارن کي خانگائڻ بند ڪري ٺيڪيداري نظام ختم ڪريو

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي ۾ عوامي ورڪرز پارٽي طرفان مزدور دشمن پاليسين خلاف احتجاجي ريلي ڪڍي پريس ڪلب اڳيان مظاهرو ڪيو ويو جتي هٿن هٿن ۾ پلي ڪارڊ ۽ تنظيمي جهنڊا /ڏسو صفحو 3 بقايا 26

پٽ شاهہ ۾ جي يو آءِ سٽي طرفان پرچم ڪشائي، پاڪ فوج کي ڀيٽا

جي يو آئي سميت ملڪ جو عوام پنهنجي پاڪ فوج ۽ ملڪ سان گڏ آهي: اڳواڻ

پاڪ فوج جي دشمن ڀارت کي ڀرپور جوابي ڪارروائي تي عوام کي فخر آهي

پٽ شاهہ (رپورٽر) پٽ شاهہ ۾ جمعيت علماءِ اسلام سٽي طرفان دنبوره چوڪ تي جهنڊي جي پرچم ڪشائي ڪئي وئي /ڏسو صفحو 3 بقايا 32

لاڙڪاڻو: چيئرمين دڙي ٽائون پاران شهرين ۾ سولر پليٽون، بيٽري ۽ سولر پکا ورهايا ويا

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) ايم پي اي سهيل انور سيال جي ڀاءُ چيئرمين دڙي ٽائون /ڏسو صفحو 3 بقايا 27

جروار ٿاڻي جو ننڍو منشي اسد قاضي معطل

نوجوان نويد چنو جي قتل ڪيس ۾ رشوت وٺڻ جي الزام هيٺ ننڍو منشي معطل ڪيو ويو

اسان کان ڪيس تيار ڪرڻ ۽ چالان ڪرڻ جا هزارين روپيہ ورتا اٿس: وارثن جي ايس ايس پي کي دانهن

جروار (رپورٽر) جروار ۾ 26 ڏينهن اڳ قتل ٿي ويل نوجوان نويد چنو جي قتل ڪيس ۾ جوابدارن جي سپورٽ ڪرڻ ۽ مقتول جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 33

لاڙڪاڻي ۾ پورهيت جو ٻاٿر مائٽن جي مبينا ناجائزين خلاف احتجاج، دانهون

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي شهر جي معظم ڪالوني جي رهواسي پورهيت /ڏسو صفحو 3 بقايا 34

پرياروڊ پرسان ڪچري کي لڳل باهہ ڳوٺ کي وڪوڙي وئي

ڳوٺ فتح محمد پنجابي ۾ باهہ لڳڻ سبب نياڻيڻ جو ڏاج سميت الهہ تلهہ سڙي فوت

باهہ ڳوٺاڻن پنهجي مدد پاڻ وسائي ۽ فائربرگيڊ انتظاميا مدد لاءِ ناهي پهتي: متاثر

اسان جو گهرن ۾ پيل مال متاع ان هنڌ بسترا ۽ بيوالہ تلہ سڙي خاڪ ٿي ويو آهي

پرياروڊ (رپورٽ: محبوب ٽوناري) پرياروڊ پرسان ڳوٺ فتح محمد پنجابي ۾ پنجن گهر کي ڪچري جي پيل ڍير مان باهہ وڪوڙي الہ تلہ نياڻيڻ جو ڏاج سب ڪجهہ سڙي ويو متاثرين ڪاشف ناصر راشد آرايين /ڏسو صفحو 3 بقايا 35

پريا روڊ: ڪچري مان ڳوٺ کي لڳل باهہ ۾ سڙي رک ٿيل سامان جو ڏيک

پاڪستان جا مظلوم ماڻهو موروثي سياست کان تنگ اچي چڪا آهن: امتياز احمد ميمڻ

ملڪ ۾ سڙيل نظام کي تبديل ڪرڻ تائين ماڻهن کي ڪا بہ رليف فراهم ڪرڻ ناممڪن لڳي ٿو

عوام پاڪستان پارٽي سکر ڊويزن جا هزارين ڪارڪن سنڌس سکر پهچڻ تي گرمجوشي سان استقبال ڪندا

چئني صوبن ۾ سياسي ۽ عوامي شخصيتون نئين سياسي ڪاروان جو حصو بڻجي رهيون آهن

سکر (بيورو رپورٽ) عوام پاڪستان پارٽي سکر ڊويزن جي صدر امتياز احمد ميمڻ چيو آهي تہ پاڪستان جا مظلوم ماڻهو موروثي سياست کان تنگ اچي چڪا آهن. ملڪ ۾ سڙيل نظام کي تبديل /ڏسو صفحو 3 بقايا 39